



รายงานการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
ของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ปีการผลิต 2564/65



กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารวิชาการเลขที่ ศก.04/2565



รายงานการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกร
ที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ปีการผลิต 2564/65

กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญรูปภาพ	(5)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาดำเนินงาน	1-1
1.4 สถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิธีการดำเนินงาน	1-2
1.7 นิยามศัพท์	1-4
1.8 ผู้ดำเนินงาน	1-5
1.9 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	1-5
บทที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจและสังคม	2-1
2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	2-1
2.2 การถือครองที่ดิน	2-2
2.3 ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน	2-2
2.4 ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ	2-3
2.5 ทักษะคติของเกษตรกร	2-7
2.6 ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต	2-9
2.7 ความพึงพอใจราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรจำหน่าย และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการ	2-10
บทที่ 3 ภาวะการผลิตยางพารา	3-1
3.1 สภาพการผลิตและการแจกจ่ายผลผลิต	3-1
3.2 การใช้ปัจจัยการผลิต	3-5
3.3 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต	3-9
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	4-1
4.1 สรุปผลการศึกษา	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนในการลงทุนปลูกพืชเศรษฐกิจยางพาราตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน	4-8
4.3 ข้อเสนอแนะ	4-12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	อ-1
ภาคผนวก	ผ-1
ภาคผนวก ก	ผ-2
ภาคผนวก ข	ผ-3
ภาคผนวก ค	ผ-8
ภาคผนวก ง	ผ-16

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2-1	ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-1
ตารางที่ 2-2	การถือครองที่ดินและหนังสือสำคัญในที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-2
ตารางที่ 2-3	ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-3
ตารางที่ 2-4	ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-4
ตารางที่ 2-5	ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-5
ตารางที่ 2-6	ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-6
ตารางที่ 2-7	ทัศนคติของเกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	2-7
ตารางที่ 2-8	ประเภทยieldผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต ปีการผลิต 2564/65	2-9
ตารางที่ 2-9	ความพึงพอใจราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรจำหน่าย และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการ ปีการผลิต 2564/65	2-10
ตารางที่ 3-1	สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-3
ตารางที่ 3-2	การแจกจ่ายผลผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-5
ตารางที่ 3-3	การใช้ปัจจัยการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-8
ตารางที่ 3-4	โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูกและปีดูแลรักษา ปีการผลิต 2564/65	3-10
ตารางที่ 3-5	โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด) ปีการผลิต 2564/65	3-13
ตารางที่ 3-6	โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย) ปีการผลิต 2564/65	3-16
ตารางที่ 3-7	โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ) ปีการผลิต 2564/65	3-18
ตารางที่ 3-8	โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65	3-20
ตารางที่ 4-1	ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา จำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ปีการผลิต 2564/65	4-11

สารบัญตารางภาคผนวก

		หน้า
ตารางภาคผนวกที่ ก1	รายละเอียดสถานที่สำรวจพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65	ผ-2
ตารางภาคผนวกที่ ข1	การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูก และปีดูแลรักษา ปีการผลิต 2564/65	ผ-3
ตารางภาคผนวกที่ ข2	การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูก และปีดูแลรักษา ปีการผลิต 2564/65	ผ-3
ตารางภาคผนวกที่ ข3	การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด) ปีการผลิต 2564/65	ผ-4
ตารางภาคผนวกที่ ข4	การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด) ปีการผลิต 2564/65	ผ-4
ตารางภาคผนวกที่ ข5	การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย) ปีการผลิต 2564/65	ผ-5
ตารางภาคผนวกที่ ข6	การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย) ปีการผลิต 2564/65	ผ-5
ตารางภาคผนวกที่ ข7	การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ) ปีการผลิต 2564/65	ผ-5
ตารางภาคผนวกที่ ข8	การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ) ปีการผลิต 2564/65	ผ-6
ตารางภาคผนวกที่ ข9	การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65	ผ-6
ตารางภาคผนวกที่ ข10	การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65	ผ-6
ตารางภาคผนวกที่ ค1	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูก และปีดูแลรักษา ปีการผลิต 2564/65	ผ-7
ตารางภาคผนวกที่ ค2	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด) ปีการผลิต 2564/65	ผ-8
ตารางภาคผนวกที่ ค3	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย) ปีการผลิต 2564/65	ผ-10
ตารางภาคผนวกที่ ค4	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ) ปีการผลิต 2564/65	ผ-12
ตารางภาคผนวกที่ ค5	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65	ผ-14

สารบัญรูปภาพ

		หน้า
รูปภาพที่ 1	ประชุมวางแผนการดำเนินงาน	ผ-15
รูปภาพที่ 2	ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย	ผ-15
รูปภาพที่ 3	ประชุมหารือการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ผ-15
รูปภาพที่ 4	กิจกรรมการจำหน่ายผลผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ผ-16
รูปภาพที่ 5	การสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ผ-16

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานนี้เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ปีการผลิต 2564/65 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบสถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร และเพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน 3 ระดับ ได้แก่ พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2) และพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3) จำแนกตามประเภทผลผลิตยางพารา ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ได้ผลการศึกษาดังนี้

1. ภาวะเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรที่ทำการผลิตยางพารามีอายุเฉลี่ยประมาณ 57 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษามากที่สุดร้อยละ 52.80 **ลักษณะการถือครองที่ดิน** คราวเรือนเกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด เอกสารการถือครองที่ดินในที่ดินของตนเองส่วนใหญ่เป็นส.ป.ก.4-01 ร้อยละ 49.35 ของครัวเรือนเกษตรกรที่มีหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง **ภาวะหนี้สิน** คราวเรือนเกษตรกรมีหนี้สินร้อยละ 41.60 จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 35,856.00 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นการกู้ยืมเงินในระบบทั้งหมดโดยมีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 6.20 บาทต่อปี **ปัญหาด้านการเกษตร** คราวเรือนเกษตรกรร้อยละ 82.40 มีปัญหาด้านการเกษตร โดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาโรคพืชระบาดร้อยละ 81.55 ของครัวเรือนเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตรทั้งหมด **ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร** คราวเรือนเกษตรกรร้อยละ 67.20 ต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด คือ ประกันราคาผลผลิตร้อยละ 73.81 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งหมด **ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัย** คราวเรือนเกษตรกรร้อยละ 40.80 มีปัญหาด้านการครองชีพ โดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาสุขภาพไม่แข็งแรงร้อยละ 58.82 ของครัวเรือนเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการครองชีพทั้งหมด และครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 17.60 มีปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย โดยปัญหาหลัก คือ การโจรกรรมร้อยละ 63.64 และยาเสพติดร้อยละ 50.00 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งหมด **ความต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัย** คราวเรือนเกษตรกรร้อยละ 12.00 ต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ โดยความช่วยเหลือที่ต้องการเร่งด่วนคือ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคร้อยละ 80.00 และบริโภคร้อยละ 73.33 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งหมด **ทัศนคติของเกษตรกร** คราวเรือนเกษตรกรร้อยละ 98.40 มีแนวคิดในการเพิ่มผลผลิต โดยส่วนใหญ่มีแนวคิดการเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ หรือเพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี ส่วนแนวคิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา คราวเรือนเกษตรกรร้อยละ 64.00 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา แต่ก็มีครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 31.20 ต้องการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน และไม้ผลทดแทน ส่วนการวางแผนเปลี่ยนแปลงอาชีพไปสู่นอกภาคการเกษตร คราวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.20 ไม่คิดเปลี่ยนแปลงอาชีพ โดยให้เหตุผลว่า ราคาผลผลิตยางพาราที่ได้รับในขณะนี้ยังสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ อีกทั้งเป็นอาชีพหลักของครอบครัว **ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต** เกษตรกรร้อยละ 47.20 ของเกษตรกรทั้งหมด ต้องการผลผลิตยางพารา

จำหน่ายในรูปแบบน้ำยางสด โดยให้เหตุผลว่าขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน ราคาผลผลิตดี สามารถจำหน่ายได้ทุกวัน และมีตลาดรองรับที่แน่นอน **ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรจำหน่าย และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย** เกษตรกรร้อยละ 59.46 ของเกษตรกรทั้งหมด พึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคายางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่ายเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ในแต่ละประเภทผลผลิตยางพารา คือ น้ำยางสด 60.71 บาท ยางก้อนถ้วย 31.64 บาท และยางแผ่นดิบ 69.33 บาท

2. ภาวะการผลิตยางพารา

2.1 น้ำยางสด

การวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพารา ใช้ราคาน้ำยางสดที่เกษตรกรจำหน่ายได้ที่สวนเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งมีต้นทุนและผลตอบแทนจำแนกตามบริเวณพื้นที่ดินที่มีระดับความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) ปานกลาง (S2) เล็กน้อย (S3) และเฉลี่ยรวม ซึ่งผลผลิตที่ได้ คือ 268.10 211.06 200.81 และ 233.79 กิโลกรัมต่อไร่ มูลค่าผลผลิต 12,640.92 9,951.48 9,468.19 และ 11,023.20 บาทต่อไร่ มีต้นทุนทั้งหมด 8,668.47 8,743.91 8,778.04 และ 8,719.32 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 3,972.45 1,207.57 690.15 และ 2,303.88 บาทต่อไร่ ต้นทุนต่อกิโลกรัม 32.33 41.43 43.71 และ 37.30 บาท และอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุน 1.46 1.14 1.08 และ 1.26 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (Benefit-cost Ratio: B/C Ratio) ทั้ง 3 ระดับความเหมาะสม มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตยางพารา มากกว่าค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เสียไป แสดงให้เห็นว่าการปลูกยางพารามีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

2.2 ยางก้อนถ้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพารา ใช้ราคายางก้อนถ้วยที่เกษตรกรจำหน่ายได้ที่สวนเฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งมีต้นทุนและผลตอบแทนจำแนกตามบริเวณพื้นที่ดินที่มีระดับความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) ปานกลาง (S2) เล็กน้อย (S3) และเฉลี่ยรวม ซึ่งผลผลิตที่ได้ คือ 418.82 368.44 340.15 และ 364.56 กิโลกรัมต่อไร่ มูลค่าผลผลิต 9,967.92 8,768.87 8,095.57 และ 8,676.53 บาทต่อไร่ มีต้นทุนทั้งหมด 8,357.88 8,128.57 7,915.36 และ 8,086.81 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 1,610.04 640.30 180.21 และ 589.72 บาทต่อไร่ ต้นทุนต่อกิโลกรัม 19.96 22.06 23.27 และ 22.18 บาท และอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุน 1.19 1.08 1.02 และ 1.07 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (Benefit-cost Ratio: B/C Ratio) ทั้ง 3 ระดับความเหมาะสม มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตยางพารา มากกว่าค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เสียไป แสดงให้เห็นว่าการปลูกยางพารามีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

2.3 ยางแผ่นดิบ

การวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพารา ใช้ราคายางแผ่นดิบที่เกษตรกรจำหน่ายได้ที่สวนเฉลี่ย 56.67 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งมีต้นทุนและผลตอบแทนจำแนกตามบริเวณพื้นที่ดินที่มีระดับความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2) เล็กน้อย (S3) และเฉลี่ยรวม ซึ่งผลผลิตที่ได้ คือ 236.10 209.94 และ 217.69 กิโลกรัมต่อไร่ มูลค่าผลผลิต

13,379.79 11,897.30 และ 12,336.49 บาทต่อไร่ มีต้นทุนทั้งหมด 10,495.28 10,166.97 และ 10,264.23 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 2,884.51 1,730.33 และ 2,072.26 บาทต่อไร่ ต้นทุนต่อกิโลกรัม 44.45 48.43 และ 47.15 บาท และอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุน 1.27 1.17 และ 1.20 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (Benefit-cost Ratio: B/C Ratio) ทั้ง 2 ระดับความเหมาะสม มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตยางพารา มากกว่าค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เสียไป แสดงให้เห็นว่าการปลูกยางพารามีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

3. ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 52.80 อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเกษตร รัฐจึงควรส่งเสริมความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาด้วยการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรรุ่นเก่าที่มีประสบการณ์และเกษตรกรรุ่นใหม่พร้อมรับความรู้และเทคโนโลยี ควรสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาด้านการผลิตยางพาราให้มีคุณภาพ เพิ่มศักยภาพการผลิต และสนับสนุนให้หน่วยงานในพื้นที่จัดทำแปลงสาธิตเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการผลิตทดแทนการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง พร้อมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพาราให้ร่วมกันจำหน่ายและร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งทำให้สามารถสร้างอำนาจการต่อรองกับผู้ซื้อผลผลิตและผู้ขายปัจจัยการผลิต เพื่อลดผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของราคายางพารา พร้อมทั้งช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาด้านการเกษตร (โรคพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิต) โดยการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง ทั้งนี้ รัฐควรมีมาตรการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่อาจเกิดขึ้น (การแพร่ระบาดของโรค ภาวะสงคราม) อย่างเป็นระบบ เช่น การประกันราคา การช่วยเหลือปัจจัยการผลิต เป็นต้น

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เป็นระบบที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านการเกษตร แผนที่ความเหมาะสมของการปลูกพืช (Zoning ดิน น้ำ พืช) ปัจจัยการผลิต พื้นที่ในและนอกเขตชลประทาน แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน Cropping Pattern และ Cropping Requirement โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำเป็นแผนที่รายจังหวัดจากข้อมูลขอบเขตการปกครอง การใช้ที่ดินในปัจจุบัน พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ พื้นที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมกับพืชเศรษฐกิจรายชนิด ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการด้านการเกษตรของไทย ให้เกิดความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน แต่เนื่องจากปัจจุบันระบบแผนที่เกษตรฯ ยังขาดการแสดงผลการคาดการณ์ผลผลิตสินค้าเกษตรและผลตอบแทนการผลิตพืช จึงทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกรมพัฒนาที่ดินกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ในการดำเนินโครงการคาดการณ์ผลผลิตสินค้าเกษตร โดยมีโครงการนำร่องสินค้าเกษตรยางพารา มาจัดทำแบบจำลองและนำข้อมูลแสดงผลในระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตล่วงหน้าได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ทั้งนี้ กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบายให้จัดทำเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน เพื่อใช้ในแบบจำลองการคาดการณ์ผลผลิตสินค้าเกษตรและผลตอบแทนการผลิตพืช ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามนโยบายภาคการเกษตรของรัฐ และตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบสถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- 2) เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน

1.3 ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2565 (1 ธันวาคม 2564 – 30 กันยายน 2565)

1.4 สถานที่ดำเนินงาน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน

- 1) แบบสอบถามภาวะเศรษฐกิจและสังคม การใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65
- 2) แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน แผนที่หน่วยที่ดิน มาตรฐาน 1:25,000 และแผนที่ภูมิประเทศ มาตรฐาน 1:50,000
- 3) เครื่องคำนวณระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System: GPS)
- 4) แอปพลิเคชัน Agri-Map Mobile

1.6 วิธีการดำเนินงาน

1) ศึกษาข้อมูลและจัดทำเครื่องมือ

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการสำรวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ จัดทำเครื่องมือการเก็บข้อมูล และวางแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งประสานขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยสามารถจัดประเภทข้อมูลได้ 2 ประเภท

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires)

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำการเก็บรวบรวมจากเอกสารวิชาการ ผลงานวิจัยรายงาน บทความ และระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาอ้างอิงและประกอบการศึกษา

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจะนำมาตรวจสอบ เพื่อแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้น แล้วนำมาประมวลผลในสำนักงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) แสดงผลเป็นค่าร้อยละ และหรือค่าเฉลี่ย แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1) การวิเคราะห์สถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

3.2) การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ โดยวิเคราะห์และสรุปข้อมูลมาเป็นค่าเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่หรือต่อพื้นที่ 1 ไร่ ได้แก่

(1) การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่

- ต้นทุนรวมทั้งหมด (Total Cost: TC) เป็นค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิต โดยรวมต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ การคำนวณต้นทุนรวมมีวิธีการดังนี้

$$\text{ต้นทุนทั้งหมด} = \text{ต้นทุนผันแปร} + \text{ต้นทุนคงที่}$$

$$TC = TVC + TFC$$

- ต้นทุนผันแปร (Total Variable Cost: TVC) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ค่าใช้จ่ายประเภทนี้เกษตรกรสามารถเพิ่มหรือลดได้ในช่วงระยะเวลาการผลิตพืช

- ต้นทุนคงที่ (Total Fixed Cost: TFC) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร ถึงแม้จะไม่ได้ทำการผลิตพืช เนื่องจากค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตพืช

(2) การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน ประกอบด้วย ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด = ผลต่างระหว่างมูลค่าผลผลิตที่ได้ทั้งหมด
กับต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมด

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร = ผลต่างระหว่างมูลค่าผลผลิตที่ได้ทั้งหมด
กับต้นทุนผันแปรทั้งหมด

ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด = ผลต่างระหว่างมูลค่าผลผลิตทั้งหมด
กับต้นทุนทั้งหมด

(3) การวิเคราะห์ความคุ้มค่า (ความเป็นไปได้) ทางเศรษฐศาสตร์เป็นการวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis) หมายถึง ขบวนการที่ถูกนำมาใช้ในการกำหนดหรือวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ของการลงทุนในโครงการหนึ่งหรือเพื่อใช้เปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรระหว่างโครงการลงทุนที่มีโอกาสเลือกตั้งแต่สองโครงการขึ้นไป (สมศักดิ์, 2531) ใช้หลักการวิเคราะห์ดังนี้ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (Benefit-Cost Ratio: B/C Ratio) เป็นเกณฑ์วัดประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) และเปรียบเทียบผลได้หรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนว่าเป็นสัดส่วนเท่าไร เมื่อเทียบกับเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการลงทุน กล่าวคือเป็นการเปรียบเทียบมูลค่าของผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตพืชกับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทั้งหมด ขนาดของ B/C Ratio ที่ได้ อาจจะมีค่าเท่ากับ 1 มากกว่า 1 หรือน้อยกว่า 1 ก็ได้ ค่าที่ได้แสดงถึงประสิทธิภาพของทุนที่ใช้ กล่าวคือ B/C Ratio แสดงให้ทราบว่าจำนวนเงิน 1 หน่วยที่ใช้เพื่อการลงทุน (ต้นทุน) ให้ค่าปัจจุบันของผลตอบแทนเท่ากับเท่าไร และหลักเกณฑ์การตัดสินใจพิจารณา จากค่า B/C Ratio ถ้ามีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 จึงจะคุ้มค่ากับการลงทุนและไม่ควรลงทุนเมื่อ B/C Ratio มีค่าน้อยกว่า 1

4) การเสนอรายงานการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ

นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายประกอบตาราง โดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ แล้วนำมาเขียนรายงานการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน เพื่อนำเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

1.7 นิยามศัพท์

ยางพารา หมายถึง ยางพาราพันธุ์ต่าง ๆ ที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ยางพาราปีปลูก หมายถึง ยางพาราอายุ 1 ปี

ยางพาราปีดูแลรักษา หมายถึง ยางพาราอายุ 2-6 ปี

ยางพาราปีให้ผลผลิต หมายถึง ยางพาราอายุ 7 ปีขึ้นไป ที่เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว และจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ

น้ำยางสด หมายถึง น้ำยางธรรมชาติที่ได้จากต้นยางพาราที่มีหรือไม่มีสารรักษาสภาพ และอยู่ในสภาพก่อนที่จะเข้ากระบวนการทำให้เกิดเป็นน้ำยางข้นหรือกระบวนการต่าง ๆ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2564)

ยางก้อนถ้วย หมายถึง ก้อนยางที่เกิดจากน้ำยางสดจับตัวในถ้วยน้ำยาง มีลักษณะเป็นก้อนรูปถ้วยรับน้ำยาง มีสีขาวและสีค่อยคล้ำขึ้น (การยางแห่งประเทศไทย, 2560)

ยางแผ่นดิบ หมายถึง ยางแผ่นที่เกษตรกรผลิตขึ้นที่ยังไม่ผ่านการรมควัน หรือกระบวนการอื่นใด เมื่อรวบรวมน้ำยางสดจากสวนแล้วกรองแยกสิ่งสกปรกและสิ่งเจือปนออก เติมสารทำให้น้ำยางจับตัว และรีดเป็นแผ่น (สถาบันพลาสติก, 2554)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ครัวเรือนเกษตรกร หมายถึง ครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เฉลี่ยรวม หมายถึง ค่ากลางที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลยางพาราทุกประเภทผลผลิต และทุกระดับความเหมาะสม

โฉนด หมายถึง หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่รับรองถูกต้องตามพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2479 (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

น.ส.3/น.ส.3ก. หมายถึง หนังสือรับรองการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและสามารถนำไปใช้ในการทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น การจำนอง ขายฝาก โอน เป็นต้น แต่ต้องรอประกาศใน 30 วัน สำหรับ น.ส.3 และไม่ต้องรอประกาศสำหรับ น.ส.3ก. (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

ส.ป.ก.4-01 หมายถึง หนังสือแสดงสิทธิการทำประโยชน์เพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินที่ออกให้โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.) ซึ่งเกษตรกรมีสิทธินำไปใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ แต่ไม่มีสิทธิที่จะนำไปขายหรือยกให้ผู้อื่น เว้นแต่จะตกทอดเป็นมรดกให้ลูกหลาน เพื่อทำการเกษตรเท่านั้น (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

1.8 ผู้ดำเนินงาน

นายสมศักดิ์ สุขจันทร์	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (ที่ปรึกษาโครงการ)
นายสุภัทรชัย โอบารกิจกุลชัย	ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร
นางสาววัลยา บุญเลิศ	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
นายธนภฤต ผลเกลี้ยง	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวปรักมาศ อิมเอิบ	เศรษฐกรชำนาญการ
นายณัฐภาส ศรีเลิศ	เศรษฐกรปฏิบัติการ
นางสาวอรณิชา แก้วสังข์	เศรษฐกรปฏิบัติการ
นางสาวพิชชาพร วัฒนสมบัติ	เศรษฐกร
นางสาวปิ่นอนงค์ ศรีภักดี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวศศิขานันท์ พิษณะเอกธารินทร์	เจ้าพนักงานสถิติ

1.9 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
 กรมพัฒนาที่ดิน
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทที่ 2

ภาวะเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ผลิตยางพาราจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการถือครองที่ดิน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกร ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ทศนคติของครัวเรือนเกษตรกร ประเภทผลผลิตของยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย โดยมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร (ตารางที่ 2-1)

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 57 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาร้อยละ 52.80 ของเกษตรกรทั้งหมด รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพร้อยละ 18.40 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 14.40 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 8.80 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงร้อยละ 3.20 และระดับสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 0.80 นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่ไม่ได้รับการศึกษา แต่อ่านออกเขียนได้ร้อยละ 1.60

ตารางที่ 2-1: ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
อายุเฉลี่ย (ปี)	57.21
ระดับการศึกษา	
ไม่ได้รับการศึกษา แต่อ่านออกเขียนได้	1.60
จบการศึกษา	
ระดับประถมศึกษา	52.80
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	14.40
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	18.40
ระดับอนุปริญญา/ปวส.	3.20
ระดับปริญญาตรี	8.80
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	0.80

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2.2 การถือครองที่ดิน (ตารางที่ 2-2)

จากการศึกษา พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 13.29 ไร่ต่อครัวเรือน มีหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองเป็นเอกสารสิทธิ์เฉลี่ย 12.40 ไร่ต่อครัวเรือน โดยจำแนกเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 6.12 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 49.35 ของหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองที่มีเอกสารสิทธิ์ รองลงมาคือ โฉนดเฉลี่ย 3.32 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 26.77 น.ส.3 เฉลี่ย 1.54 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 12.42 น.ส.3ก. เฉลี่ย 1.42 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 11.46 และมีที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ซึ่งเป็นการเช่าทำเปล่าเฉลี่ย 0.89 ไร่ต่อครัวเรือน

ตารางที่ 2-2: การถือครองที่ดินและหนังสือสำคัญในที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ไร่/ครัวเรือน	ร้อยละ
ลักษณะการถือครองที่ดิน		
ของตนเอง	13.29	100.00
หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง		
มีเอกสารสิทธิ์	12.40	93.30
ส.ป.ก.4-01	6.12	49.35
โฉนด	3.32	26.77
น.ส.3	1.54	12.42
น.ส.3ก.	1.42	11.46
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	0.89	6.70
เช่าทำเปล่า	0.89	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2.3 ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน (ตารางที่ 2-3)

จากการศึกษาภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรกร พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา ครัวเรือนเกษตรกรมีภาวะหนี้สินและกู้ยืมเงินร้อยละ 41.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยมีวงเงินกู้เฉลี่ย 35,856.00 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยแหล่งเงินกู้ที่ครัวเรือนเกษตรกรกู้ยืมเงินมากที่สุด คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เฉลี่ย 28,832.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 80.41 ของวงเงินกู้ทั้งหมด รองลงมาคือ ธนาคารออมสินเฉลี่ย 5,360.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 14.95 กลุ่มออมทรัพย์เฉลี่ย 1,360.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 3.79 และกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ย 304.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 0.85 โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการเกษตรเฉลี่ย 35,136.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 97.99 และใช้ในการครองชีพเฉลี่ย 720.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 2.01 มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 6.20 บาทต่อปี ทั้งนี้ การกู้ยืมเงินส่วนใหญ่มีระยะเวลา 2-5 ปี หรือร้อยละ 45.83 รองลงมาคือ ระยะเวลามากกว่า 5 ปี หรือร้อยละ 29.17 และระยะเวลา 1 ปี หรือร้อยละ 25.00

ตารางที่ 2-3: ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

ภาวะหนี้สิน	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ
ครัวเรือนที่มีหนี้สิน		41.60
วงเงินกู้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	35,856.00	
รายละเอียดของการกู้ยืมเงิน		
แหล่งเงินกู้ในระบบ		
วงเงินกู้รวม	35,856.00	
จำนวนครัวเรือนที่กู้ยืมเงิน		100.00
แหล่งเงินกู้		
ธ.ก.ส.	28,832.00	80.41
ธนาคารออมสิน	5,360.00	14.95
กลุ่มออมทรัพย์	1,360.00	3.79
กองทุนหมู่บ้าน	304.00	0.85
วัตถุประสงค์		
การเกษตร	35,136.00	97.99
การครองชีพ	720.00	2.01
อัตราดอกเบี้ย		
เฉลี่ย	-	6.20
ระยะเวลากู้ยืม		
1 ปี	-	25.00
2-5 ปี	-	45.83
มากกว่า 5 ปี	-	29.17

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2.4 ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

1) ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกรด้านการผลิตทางการเกษตร (ตารางที่ 2-4)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาด้านการเกษตรร้อยละ 82.40 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ โรคพืชระบาดร้อยละ 81.55 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดที่ประสบปัญหา รองลงมาคือ ราคาผลผลิตตกต่ำร้อยละ 56.31 ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงร้อยละ 35.92 ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วงร้อยละ 12.62 สภาพดินเสื่อมโทรมร้อยละ 11.65 ปริมาณผลผลิตตกต่ำร้อยละ 10.68 น้ำท่วม และผู้รับซื้อเอาเปรียบ (กดราคา) ร้อยละ 8.74 เท่ากัน ขาดแคลนแหล่งเงินทุน และคุณภาพผลผลิตตกต่ำร้อยละ 5.83 เท่ากัน ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และวัชพืชรบกวน ร้อยละ 3.88 เท่ากัน ขาดแคลนแรงงาน ศัตรูพืชรบกวน และที่ดินทำกินไม่เพียงพอร้อยละ 2.91 เท่ากัน ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 17.60 ที่ไม่มีปัญหาการผลิตทางการเกษตร

ตารางที่ 2-4: ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร	
ครัวเรือนที่มีปัญหา	82.40
โรคพืชระบาด	81.55
ราคาผลผลิตตกต่ำ	56.31
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	35.92
ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง	12.62
สภาพดินเสื่อมโทรม	11.65
ปริมาณผลผลิตตกต่ำ	10.68
น้ำท่วม	8.74
ผู้รับซื้อเอาเปรียบ (กตรราคา)	8.74
ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	5.83
คุณภาพผลผลิตตกต่ำ	5.83
ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	3.88
วัชพืชรบกวน	3.88
ขาดแคลนแรงงาน	2.91
ศัตรูพืชรบกวน	2.91
ที่ดินทำกินไม่เพียงพอ	2.91
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	17.60

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2) ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตรกร (ตารางที่ 2-5)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาด้านการครองชีพร้อยละ 40.80 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยปัญหาส่วนใหญ่ คือ สุขภาพไม่แข็งแรงร้อยละ 58.82 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ประสบปัญหา รองลงมาคือ รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย และขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน ร้อยละ 37.25 เท่ากัน สินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูงร้อยละ 21.57 และการคมนาคมไม่สะดวก ร้อยละ 13.73 ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ประสบปัญหาด้านการครองชีพร้อยละ 59.20 สำหรับปัญหา ด้านสังคมและความปลอดภัย พบว่า มีครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 17.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ที่ประสบปัญหา โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ การโจรกรรมร้อยละ 63.64 ของครัวเรือนเกษตรกร ที่ประสบปัญหา รองลงมาคือ ยาเสพติดร้อยละ 50.00 ครอบครัวและความขัดแย้งในชุมชนร้อยละ 4.55 เท่ากัน ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 82.40 ที่ไม่ประสบปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย

ตารางที่ 2-5: ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา
ปีการผลิต 2564/65

ลักษณะปัญหา	ร้อยละ
ปัญหาด้านการครองชีพ	
ครัวเรือนที่มีปัญหา	40.80
สุขภาพไม่แข็งแรง	58.82
รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย	37.25
ขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน	37.25
สินค้าอุปโภค/บริโภคมีราคาสูง	21.57
การคมนาคมไม่สะดวก	13.73
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	59.20
ปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย	
ครัวเรือนที่มีปัญหา	17.60
การโจรกรรม	63.64
ยาเสพติด	50.00
ครอบครัว	4.55
ความขัดแย้งในชุมชน	4.55
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	82.40

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

3) ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

3.1) ความช่วยเหลือด้านการเกษตร (ตารางที่ 2-6)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 67.20 ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐด้านการเกษตร โดยส่วนใหญ่ต้องการให้ประกันราคาผลผลิตร้อยละ 73.81 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือ รองลงมาคือ พายุราคาผลผลิตร้อยละ 70.24 จัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก ร้อยละ 39.29 ประกันรายได้เกษตรกรร้อยละ 23.81 ส่งเสริมและแนะนำการทำเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมและแนะนำการปรับปรุงบำรุงดินร้อยละ 16.67 เท่ากัน ส่งเสริมและแนะนำการทำปุ๋ย และสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชใช้เองร้อยละ 15.48 จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิตให้แก่เกษตรกรร้อยละ 14.29 เท่ากัน ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำร้อยละ 11.90 เท่ากัน จัดสรรที่ดินทำกินร้อยละ 8.33 จัดหาแหล่งเงินกู้ที่อัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 5.95 และปรับปรุงหรือซ่อมแซมถนนสำหรับขนส่งผลผลิตทางการเกษตรให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ร้อยละ 3.57 ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 32.80 ไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร

3.2) ความช่วยเหลือด้านการครองชีพ (ตารางที่ 2-6)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 12.00 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐด้านการครองชีพ โดยส่วนใหญ่ต้องการให้จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคร้อยละ 80.00 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือ รองลงมาคือ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคร้อยละ 73.33 จัดสร้างและซ่อมแซมถนนร้อยละ 26.67 และจัดสร้างสถานีนอนามัยร้อยละ 6.67 ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 88.00 ไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ

ตารางที่ 2-6: ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา

ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร	
ครัวเรือนที่ต้องการความช่วยเหลือ	67.20
ประกันราคาผลผลิต	73.81
พยุงราคาผลผลิต	70.24
จัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก	39.29
ประกันรายได้เกษตรกร	23.81
ส่งเสริมและแนะนำการทำการเกษตรอินทรีย์	16.67
ส่งเสริมและแนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน	16.67
ส่งเสริมและแนะนำการทำปุ๋ยและสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชใช้เอง	15.48
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	14.29
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิตให้แก่เกษตรกร	14.29
ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน	11.90
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	11.90
จัดสรรที่ดินทำกิน	8.33
จัดหาแหล่งเงินกู้ที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ	5.95
ปรับปรุงหรือซ่อมแซมถนนสำหรับขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	3.57
ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	
ครัวเรือนที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	32.80
ความต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ	
ครัวเรือนที่ต้องการความช่วยเหลือ	12.00
จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค	80.00
จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค	73.33
จัดสร้างและซ่อมแซมถนน	26.67
จัดสร้างสถานีนอนามัย	6.67
ครัวเรือนที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	88.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2.5 ทักษะของเกษตรกร (ตารางที่ 2-7)

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.00 ของเกษตรกรทั้งหมด ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา และมีบางส่วนร้อยละ 31.20 ต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา และร้อยละ 4.80 ไม่แน่ใจในการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา สำหรับเกษตรกรที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารามีแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงโดยลดพื้นที่การปลูกทั้งหมด ซึ่งมีสาเหตุหลักคือ ต้องการปลูกพืชชนิดอื่นแทน โดยพืชที่ต้องการปลูกทดแทน ได้แก่ ปาล์มน้ำมันร้อยละ 79.49 ของเกษตรกรทั้งหมดที่มีแนวความคิดลดพื้นที่ปลูก รองลงมาคือ ไม้ผลร้อยละ 15.38 และกระท่อม ร้อยละ 5.13 ทั้งนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูก เกษตรกรต้องการให้รัฐช่วยเหลือเรื่องการจัดหา พันธุ์ที่ดีร้อยละ 2.56 สำหรับแนวคิดในการเพิ่มผลผลิตยางพารา เกษตรกรร้อยละ 98.40 ของเกษตรกรทั้งหมด ทราบบถึงวิธีการเพิ่มผลผลิตยางพารา โดยเกษตรกรร้อยละ 48.80 เปลี่ยนพันธุ์ใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิต ร้อยละ 39.20 เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี ร้อยละ 7.20 ปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 6.40 ลงทุน จัดหาแหล่งน้ำ ร้อยละ 5.60 ใช้สารเร่งการเจริญเติบโต ร้อยละ 4.80 ป้องกันวัชพืช และหรือโรคพืช และหรือศัตรูพืช ร้อยละ 3.20 เพิ่มปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 0.80 เปลี่ยนพื้นที่ปลูกใหม่ และเกษตรกร บางส่วนร้อยละ 1.60 ไม่ทราบวิธีการเพิ่มผลผลิต ส่วนแนวความคิดการวางแผนไปประกอบอาชีพนอก ภาคการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 8.80 ของเกษตรกรทั้งหมด มีแนวคิดเปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 90.91 ของเกษตรกรที่มีแนวคิดว่าวางแผนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร โดยให้เหตุผลว่า เป็นอาชีพเสริมร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มีรายได้ประจำร้อยละ 40.00 และมีรายได้มากกว่า ในภาคการเกษตรร้อยละ 10.00 และบางส่วนมีแนวคิดเปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 9.09 โดยให้เหตุผลว่ามีรายได้ประจำ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.20 ไม่มีแนวคิดว่าวางแผนเปลี่ยน ไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร โดยให้เหตุผลว่า ราคาผลผลิตดีร้อยละ 38.53 ของเกษตรกรที่ ไม่มีแนวความคิดเปลี่ยนอาชีพ รองลงมาคือ เป็นอาชีพหลักของครอบครัว ร้อยละ 27.52 มีที่ดินอยู่แล้ว ร้อยละ 22.94 ชราภาพร้อยละ 11.00 สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืชชนิดอื่นร้อยละ 8.26 และไม่มี ความรู้ในการประกอบอาชีพอื่นร้อยละ 4.59 ส่วนเกษตรกรร้อยละ 4.00 ไม่มีความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ เกี่ยวกับการวางแผนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร

ตารางที่ 2-7: ทักษะของเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
แนวความคิดเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา	
ไม่เปลี่ยน	64.00
เปลี่ยน	31.20
ไม่แน่ใจ	4.80
ประเภทของการเปลี่ยนแปลง	
ลดพื้นที่ปลูกยางพารา	100.00
สาเหตุที่คิดจะลดพื้นที่	
ต้องการปลูกพืชชนิดอื่นแทน	100.00
พืชที่ต้องการปลูกทดแทน	
ปาล์มน้ำมัน	79.49
ไม้ผล	15.38

ตารางที่ 2-7: (ต่อ)

รายการ	ร้อยละ
กระท่อม	5.13
ความต้องการให้รัฐช่วยเหลือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูก	
การจัดหาพันธุ์ที่ดี	2.56
แนวคิดในการเพิ่มผลผลิต	
ทราบวิธีเพิ่มผลผลิต	98.40
วิธีเพิ่มผลผลิต	
เปลี่ยนพันธุ์ใหม่	48.80
เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี	39.20
ปรับปรุงบำรุงดิน	7.20
ลงทุนจัดหาแหล่งน้ำ	6.40
ใช้สารเร่งการเจริญเติบโต	5.60
ป้องกันวัชพืช/โรคพืช/ศัตรูพืช	4.80
เพิ่มปุ๋ยอินทรีย์	3.20
เปลี่ยนพื้นที่ปลูกใหม่	0.80
ไม่ทราบวิธีเพิ่มผลผลิต	1.60
การวางแผนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร	
เปลี่ยน	8.80
อาชีพที่คิดจะทำ	
ค้าขาย	90.91
เหตุผล	
อาชีพเสริม	50.00
มีรายได้ประจำ	40.00
รายได้มากกว่า	10.00
รับจ้าง	9.09
เหตุผล	
ต้องการมีอาชีพประจำ	100.00
ไม่เปลี่ยน	87.20
เหตุผล	
ราคาผลผลิตดี	38.53
เป็นอาชีพหลักของครอบครัว	27.52
มีที่ดินอยู่แล้ว	22.94
ชราภาพ	11.00
สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืชชนิดอื่น	8.26
ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น	4.59
ไม่มีความคิดเห็น/ไม่แน่ใจ	4.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

2.6 ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต (ตารางที่ 2-8)

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสดมากที่สุดร้อยละ 47.20 ของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากมีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน ราคาผลผลิตดีสามารถขายได้ทุกวัน และมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอนร้อยละ 81.36 45.76 5.08 และ 5.08 ตามลำดับ รองลงมาคือ ยางแผ่นดิบร้อยละ 34.40 เนื่องจากราคาผลผลิตดี และยางก้อนถ้วยร้อยละ 18.40 เนื่องจากมีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน และราคาผลผลิตดีร้อยละ 100.00 และ 21.74

ตารางที่ 2-8: ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
น้ำยางสด	47.20
เหตุผล	
ขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน	81.36
ราคาผลผลิตดี	45.76
ขายได้ทุกวัน	5.08
มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน	5.08
ยางแผ่นดิบ	34.40
เหตุผล	
ราคาผลผลิตดี	100.00
ยางก้อนถ้วย	18.40
เหตุผล	
ขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน	100.00
ราคาผลผลิตดี	21.74

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2.7 ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย (ตารางที่ 2-9)

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่พอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ ร้อยละ 59.46 ของเกษตรกรทั้งหมด และเกษตรกรร้อยละ 40.54 ไม่พอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ โดยราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการคือ ยางแผ่นดิบเฉลี่ย 69.33 บาทต่อกิโลกรัม น้ำยางสดเฉลี่ย 60.71 บาทต่อกิโลกรัม และยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 31.64 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 2-9: ความพึงพอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพารา
ที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย ปีการผลิต 2564/65

รายการ	บาท/กิโลกรัม	ร้อยละ
ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพารา		
พอใจ	-	59.46
ไม่พอใจ	-	40.54
ราคาผลผลิตยางพาราที่ต้องการจำหน่าย		
ยางแผ่นดิบ	69.33	-
น้ำยางสด	60.71	-
ยางก้อนถ้วย	31.64	-

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

บทที่ 3

ภาวะการผลิตยางพารา

การศึกษาภาวะการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อใช้วิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการผลิต การกระจายผลผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต และการใช้แรงงานในการผลิต รวมถึงต้นทุน และผลตอบแทนในการผลิต ซึ่งมีการจำแนกตามลักษณะการจำหน่ายผลผลิต ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ โดยราคาผลผลิตที่นำมาคำนวณมูลค่าผลผลิตคือ ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัมที่ได้จากการสำรวจ ผลผลิตแต่ละประเภท น้ำยางสดกิโลกรัมละ 47.15 บาท ยางก้อนถ้วยกิโลกรัมละ 23.80 บาท และ ยางแผ่นดิบกิโลกรัมละ 56.67 บาท ทั้งนี้ เพื่อกำจัดปัญหาตัวแปรด้านราคาที่แตกต่างกันตามสถานที่ และระยะเวลาการขายผลผลิต ซึ่งมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

3.1 สภาพการผลิตและการแจกจ่ายผลผลิต

1) สภาพการผลิต (ตารางที่ 3-1)

1.1) ยางพาราปีปลูก

เกษตรกรทั้งหมดปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 โดยมีลักษณะการปลูกเป็นการปลูกทดแทนพืชเดิมทั้งหมด มีเนื้อที่ปลูกเฉลี่ย 9.00 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกรปลูกทั้งหมด คือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ ซึ่งเกษตรกรทั้งหมดจะเริ่มปลูกยางพาราในเดือนพฤษภาคม ทั้งนี้แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกยางพารา คือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

1.2) ยางพาราปีดูแลรักษา

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 83.33 และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 16.67 มีเนื้อที่ปลูกเฉลี่ย 10.00 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ คือ 3x7 เมตร ร้อยละ 83.33 และระยะ 3x6 เมตร ร้อยละ 16.67 มีจำนวนต้นเฉลี่ย 78 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 4 ปี ทั้งนี้แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพารา คือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

1.3) ยางพาราปีให้ผลผลิต

(1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 94.29 และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 5.71 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.37 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 91.43 รองลงมาคือ ระยะ 3x6 เมตร ร้อยละ 5.71 และระยะ 4x7 เมตร ร้อยละ 2.86 มีจำนวนต้นเฉลี่ย 77 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 16 ปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 82.86 เดือนมิถุนายน ร้อยละ 17.14 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคม ร้อยละ 97.14 เดือนเมษายน ร้อยละ 2.86 โดยมีลักษณะการกรีดยาง เป็นการกรีดยาง 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 77.14 และ 3 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 22.86 ซึ่งมีจำนวนวันกรีดยางในรอบปีเฉลี่ย 146 วัน ทั้งนี้แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพารา คือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

(2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรรมส่วนใหญ่ ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 97.96 และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 2.04 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.39 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะปลูกยางพาราที่เกษตรกรรมปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ ระยะ 4x6 เมตร ร้อยละ 6.13 ระยะ 3x6 เมตร และระยะ 3x8 เมตร ร้อยละ 4.08 เท่ากัน มีจำนวนต้นเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 17 ปี โดยเกษตรกรรมส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 89.80 เดือนมิถุนายนร้อยละ 10.20 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคมทั้งหมด โดยมีลักษณะการกรีดเป็นการกรีด 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 69.39 รองลงมาคือ 3 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 24.49 และ 1 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 6.12 ซึ่งมีจำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 146 วัน ทั้งนี้แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

(3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรรมส่วนใหญ่ ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 93.94 และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 6.06 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.91 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะปลูกยางพาราที่เกษตรกรรมปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 75.76 รองลงมาคือ ระยะ 3x6 เมตร และระยะ 3x8 เมตร ร้อยละ 9.09 เท่ากัน และระยะ 4x7 เมตร ร้อยละ 6.06 มีจำนวนต้นเฉลี่ย 74 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 18 ปี โดยเกษตรกรรมส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 87.88 เดือนมิถุนายนร้อยละ 12.12 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคมร้อยละ 93.94 เดือนเมษายน ร้อยละ 6.06 โดยมีลักษณะการกรีดเป็นการกรีด 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 87.88 และ 3 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 12.12 ซึ่งมีจำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 144 วัน ทั้งนี้แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

(4) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรรมส่วนใหญ่ ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 95.73 และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 4.27 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.53 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะปลูกยางพาราที่เกษตรกรรมปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 84.62 รองลงมาคือ ระยะ 3x6 เมตร ร้อยละ 5.99 ระยะ 3x8 เมตร ร้อยละ 4.27 ระยะ 4x7 เมตร และระยะ 4x6 เมตร ร้อยละ 2.56 เท่ากัน มีจำนวนต้นเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 17 ปี โดยเกษตรกรรมส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 87.18 เดือนมิถุนายนร้อยละ 12.82 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคม ร้อยละ 97.44 เดือนเมษายนร้อยละ 2.56 โดยมีลักษณะการกรีดเป็นการกรีด 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 76.92 รองลงมาคือ 3 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 20.52 และ 1 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 2.56 ซึ่งมีจำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 145 วัน ทั้งนี้แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 3-1 สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	ปีปลูก	ปีดูแลรักษา	ปีที่ให้ผลผลิต			เฉลี่ยรวม
			พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ			
			สูง (S1)	ปานกลาง (S2)	เล็กน้อย (S3)	
พันธุ์						
RRIM600	100.00	83.33	94.29	97.96	93.94	95.73
RRIT251	-	16.67	5.71	2.04	6.06	4.27
ลักษณะการปลูก (ปี 1)						
ทดแทนพืชเดิม	100.00	-	-	-	-	-
เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่ต่อครัวเรือน)	9.00	10.00	13.37	13.39	13.91	13.53
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่ต่อครัวเรือน)	-	-	13.37	13.39	13.91	13.53
ระยะปลูก (เมตร X เมตร)						
3x7	100.00	83.33	91.43	85.71	75.76	84.62
4x7	-	-	2.86	-	6.06	2.56
3x6	-	16.67	5.71	4.08	9.09	5.99
3x8	-	-	-	4.08	9.09	4.27
4x6	-	-	-	6.13	-	2.56
จำนวนต้นต่อไร่ (ต้น)	76.19	78.31	77.28	76.00	73.97	75.81
อายุพืช (ปี)	1.00	4.17	15.71	16.65	18.06	16.77
เดือนปลูก/เดือนที่เปิดหน้ายาง						
พฤษภาคม	100.00	-	82.86	89.80	87.88	87.18
มิถุนายน	-	-	17.14	10.20	12.12	12.82
เดือนที่ปิดหน้ายาง						
มีนาคม	-	-	97.14	100.00	93.94	97.44
เมษายน	-	-	2.86	-	6.06	2.56
ลักษณะการกรีต						
1 วัน หยุด 1 วัน	-	-	-	6.12	-	2.56
1 วัน หยุด 2 วัน	-	-	-	-	-	-
2 วัน หยุด 1 วัน	-	-	77.14	69.39	87.88	76.92
3 วัน หยุด 1 วัน	-	-	22.86	24.49	12.12	20.52
จำนวนวันกรีตในรอบปี (วัน)	-	-	146.06	145.55	143.64	145.16
แหล่งน้ำที่ใช้						
น้ำฝน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2) การแจกจ่ายผลผลิต (ตารางที่ 3-2)

2.1) ยางพาราให้ผลผลิต

(1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

เกษตรกรแจกจ่ายผลผลิตโดยการจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด วิธีการจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรนำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อมารับซื้อที่สวนร้อยละ 31.43 และที่บ้านร้อยละ 8.57 วิธีการขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรขนส่งผลผลิตเองร้อยละ 57.14 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อเป็นผู้ขนส่งผลผลิตร้อยละ 40.00 และเกษตรกรจ้างขนส่งผลผลิตร้อยละ 2.86 อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.98 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขาย เฉลี่ย 2.79 กิโลเมตร

(2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรแจกจ่ายผลผลิตโดยการจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด วิธีการจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรนำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อร้อยละ 81.63 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อมารับซื้อที่สวนร้อยละ 12.24 ที่สหกรณ์การเกษตรร้อยละ 4.08 และที่บ้านร้อยละ 2.05 วิธีการขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรขนส่งผลผลิตเองร้อยละ 83.67 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อเป็นผู้ขนส่งผลผลิตร้อยละ 14.29 และเกษตรกรจ้างขนส่งผลผลิตร้อยละ 2.04 อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.76 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 4.06 กิโลเมตร

(3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรแจกจ่ายผลผลิตโดยการจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด วิธีการจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรนำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อร้อยละ 75.76 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อมารับซื้อที่สวนร้อยละ 12.12 ที่บ้านร้อยละ 9.09 และที่สหกรณ์การเกษตรร้อยละ 3.03 วิธีการขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรขนส่งผลผลิตเองร้อยละ 69.70 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อเป็นผู้ขนส่งผลผลิตร้อยละ 21.21 และเกษตรกรจ้างขนส่งผลผลิตร้อยละ 9.09 อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.94 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 2.93 กิโลเมตร

(4) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรแจกจ่ายผลผลิตโดยการจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด วิธีการจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรนำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อร้อยละ 73.50 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อมารับซื้อที่สวนร้อยละ 17.95 ที่บ้านร้อยละ 5.99 และที่สหกรณ์การเกษตรร้อยละ 2.56 วิธีการขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรขนส่งผลผลิตเองร้อยละ 71.79 รองลงมาคือ ผู้รับซื้อเป็นผู้ขนส่งผลผลิตร้อยละ 23.93 และเกษตรกรจ้างขนส่งผลผลิตร้อยละ 4.28 อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.87 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 3.41 กิโลเมตร

ตารางที่ 3-2 การแจกจ่ายผลผลิต พืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ			เฉลี่ยรวม
	สูง (S1)	ปานกลาง (S2)	เล็กน้อย (S3)	
การแจกจ่ายผลผลิต				
จำหน่ายทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00
วิธีการขาย				
จำหน่ายอิสระ	100.00	100.00	100.00	100.00
ประเภทผู้ซื้อ				
พ่อค้าในท้องถิ่น	100.00	100.00	100.00	100.00
สถานที่ขายผลผลิต				
ที่จุดรับซื้อ	60.00	81.63	75.76	73.50
ที่สวน	31.43	12.24	12.12	17.95
ที่บ้าน	8.57	2.05	9.09	5.99
ที่สหกรณ์การเกษตร	-	4.08	3.03	2.56
วิธีการขนส่ง				
เกษตรกรขนส่งเอง	57.14	83.67	69.70	71.79
ผู้ซื้อขนส่งเอง	40.00	14.29	21.21	23.93
เกษตรกรจ้างขนส่ง	2.86	2.04	9.09	4.28
อัตราค่าขนส่ง (บาท/กก.)				
เฉลี่ย	0.98	0.76	0.94	0.87
ระยะทาง (กิโลเมตร)				
เฉลี่ย	2.79	4.06	2.93	3.41

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

3.2 การใช้ปัจจัยการผลิต (ตารางที่ 3-3)

1) การใช้ปัจจัยการผลิตยางพารา

1.1) ยางพาราปีปลูก

เกษตรกรใช้ต้นพันธุ์เฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ ใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 19.45 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชนิดน้ำเฉลี่ย 0.44 ลิตรต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.33 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 3.47 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 1.44 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

1.2) ยางพาราปีดูแลรักษา

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 40.84 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ยังมีการใช้ปุ๋ยคอกเฉลี่ย 1.67 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชนิดน้ำเฉลี่ย 0.27 ลิตรต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.98 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 0.26 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 1.52 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

1.3) ยางพาราปีให้ผลผลิต

(1) น้ำยางสด

(1.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 48.25 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ ปุ๋ยคอกชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ ชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.11 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.73 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 14.72 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.66 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(1.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.36 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.02 ลิตรต่อไร่ ปุ๋ยคอกชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.08 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.63 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 15.12 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.55 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(1.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.57 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ยังมีการใช้ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดเฉลี่ย 2.35 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.19 ลิตรต่อไร่ ปุ๋ยคอกชนิดน้ำเฉลี่ย 0.10 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.03 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.19 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 13.70 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.54 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(1.4) เฉลี่ย

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.63 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ยังมีการใช้ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.55 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ ใช้ปุ๋ยคอกชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.08 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.57 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 14.58 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.59 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(2) ยางก้อนถ้วย

(2.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 61.05 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้ปุ๋ยคอกชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.05 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.66 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 12.52 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.89 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(2.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.34 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้ปุ๋ยคอกชนิดน้ำเฉลี่ย 0.09 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.01 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.40 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 11.19 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.71 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(2.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 48.07 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.06 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.47 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 12.14 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.87 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(2.4) เฉลี่ย

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.60 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.02 ลิตรต่อไร่ ใช้ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.09 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.03 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.44 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 11.58 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.78 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(3) ยางแผ่นดิบ**(3.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)**

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.00 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.05 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.25 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 1.30 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 16.04 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.60 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(3.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.63 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้ปูนแดงชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.05 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 0.65 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 22.26 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.69 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(3.3) เฉลี่ย

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 51.86 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.01 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.11 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 0.84 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 20.41 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.67 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

(4) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.73 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ยังมีการใช้ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.35 กิโลกรัมต่อไร่ ใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.06 ลิตรต่อไร่ ใช้ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.07 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.48 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 14.23 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.64 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

ตารางที่ 3-3 การใช้ปัจจัยการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย/ ไร่	ปี ปลูก	ปีดูแล รักษา	ปีที่ให้ผลผลิต												เฉลี่ยรวม
				พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ												
				น้ำยางสด				ยางก้อนถ้วย				ยางแผ่นดิบ				
				สูง (S1)	ปานกลาง (S2)	เล็กน้อย (S3)	เฉลี่ย	สูง (S1)	ปานกลาง (S2)	เล็กน้อย (S3)	เฉลี่ย	ปานกลาง (S2)	เล็กน้อย (S3)	เฉลี่ย		
1. พันธุ์	ตัน	76.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2. ปุ๋ยเคมี	กก.	19.45	40.84	48.25	52.36	52.57	50.63	61.05	50.34	48.07	50.60	50.00	52.63	51.86	50.73	
3. ปุ๋ยอินทรีย์																
ปุ๋ยชีวภาพ																
ชนิดเม็ด	กก.	-	-	-	-	2.35	0.55	-	-	-	-	-	-	-	0.35	
ปุ๋ยคอก	กก.	-	1.67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4. สารป้องกันและปราบวัชพืช																
ชนิดน้ำ	ลิตร	0.44	0.27	0.07	0.02	0.19	0.08	-	-	0.08	0.02	-	-	-	0.06	
5. ปูนแดง																
ชนิดน้ำ	ลิตร	-	-	0.07	0.07	0.10	0.08	0.08	0.09	0.08	0.09	0.05	-	0.01	0.07	
ชนิดผง	กก.	-	-	0.11	0.08	0.03	0.08	0.05	0.01	0.06	0.03	0.25	0.05	0.11	0.07	
6. น้ำกรด (ยางแผ่นดิบ)	ลิตร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.30	0.65	0.84	0.07	
7. น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	ลิตร	0.33	0.98	0.73	0.63	0.19	0.57	0.66	0.40	0.47	0.44	-	-	-	0.48	
8. แรงงานคน	วันทำงาน	3.47	0.26	14.72	15.12	13.70	14.58	12.52	11.19	12.14	11.58	16.04	22.26	20.41	14.23	
9. แรงงานเครื่องจักร	ชั่วโมง ทำงาน	1.44	1.52	0.66	0.55	0.54	0.59	0.89	0.71	0.87	0.78	0.60	0.69	0.67	0.64	

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

3.3 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต

1) ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตยางพารา

1.1) ยางพาราปีปลูก (ตารางที่ 3-4)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 5,790.56 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,268.78 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 56.45 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,521.78 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 43.55 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,696.93 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 81.11 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,093.63 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 18.89

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 2,483.78 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 52.88 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 1,907.50 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 40.61 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 205.65 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 4.38 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 100.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.13

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของต้นทุนคงที่ ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 995.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 90.98 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 66.44 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.07 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 27.19 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.49

1.2) ยางพาราปีดูแลรักษา (ตารางที่ 3-4)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,832.56 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,313.75 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 46.38 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,518.81 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 53.62 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 1,799.89 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 63.54 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,032.67 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 36.46

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 801.56 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 44.53 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 782.06 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 43.45 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 1.86 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.10 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 76.08 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 4.23 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 138.33 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 7.69

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของต้นทุนคงที่ ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,011.67 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 97.97 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 11.96 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 1.16 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 4.04 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.39

ตารางที่ 3-4 โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูกและปีดูแลรักษา ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ต่อไร่

รายการ	ปีปลูก		ปีดูแลรักษา	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนทั้งหมด	5,790.56	100.00	2,832.56	100.00
1.1 ต้นทุนที่เป็นเงินสด	3,268.78	56.45	1,313.75	46.38
1.2 ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	2,521.78	43.55	1,518.81	53.62
2. ต้นทุนผันแปร	4,696.93	81.11	1,799.89	63.54
2.1 ค่าวัสดุการเกษตร	2,483.78	52.88	801.56	44.53
2.2 ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักร	1,907.50	40.61	782.06	43.45
2.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	-	-	1.86	0.10
2.4 ค่าเสียโอกาสในเงินลงทุน (6.50%)	205.65	4.38	76.08	4.23
2.5 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้การเกษตร	100.00	2.13	138.33	7.69
3. ต้นทุนคงที่	1,093.63	18.89	1,032.67	36.46
3.1 ภาษีที่ดิน	5.00	0.46	5.00	0.48
3.2 ค่าใช้ที่ดิน	995.00	90.98	1,011.67	97.97
3.3 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	66.44	6.07	11.96	1.16
3.4 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	27.19	2.49	4.04	0.39

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

1.3) ยางพาราปีให้ผลผลิต

(1) น้ำยางสด (ตารางที่ 3-5)

การวิเคราะห์มูลค่าค่าผลผลิต ใช้ราคาน้ำยางสดเฉลี่ยที่เกษตรกรจำหน่ายได้ที่สวน 47.15 บาทต่อกิโลกรัม

(1.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,668.47 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,539.51 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 40.83 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,128.96 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 59.17 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,540.06 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.45 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,128.41 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 24.55

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 808.92 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 12.37 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,990.50 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.31 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 3.21 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.05 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 322.38 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 4.93 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 158.75 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.42 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 256.30 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.92

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 39.27 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.15 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.24 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย

1,027.17 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 48.26 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 129.61 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.09 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 130.77 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.14 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 268.10 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 2,640.92 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 9,101.41 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,100.86 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,972.45 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.46

(1.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,743.91 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสด 4,189.58 บาทต่อไร่ ร้อยละ 47.91 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด 4,554.33 บาทต่อไร่ ร้อยละ 52.09 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,386.55 บาทต่อไร่ ของต้นทุนทั้งหมด หรือร้อยละ 73.04 และต้นทุนคงที่ 2,357.36 บาทต่อไร่ ร้อยละ 26.96

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 851.39 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 13.33 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,770.27 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 74.69 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 6.65 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.10 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 370.12 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.80 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 205.81 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.22 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 182.31 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.86

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 35.45 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดิน 5.24 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.22 ค่าใช้ที่ดิน 1,092.02 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 46.33 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 185.80 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 7.88 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 238.59 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 10.12

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 211.06 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 9,951.48 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 5,761.90 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,564.93 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,207.57 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.14

(1.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,778.04 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,520.58 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 51.50 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,257.46 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 48.50 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,407.20 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 72.99 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,370.84 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 27.01

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 894.89 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 13.97 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,775.08 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 74.53 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 5.44 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.08 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 360.34 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.62 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 230.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.59 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 141.45 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.21

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 35.25 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.21 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,287.74 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 54.32 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 116.03 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 4.89 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 126.36 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.33 ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 200.81 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 9,468.19 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 4,947.61 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,060.99 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 690.15 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.08

(1.4) เฉลี่ย

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,719.32 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,986.09 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 45.72 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,733.23 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 54.28 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,457.90 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 74.06 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,261.42 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 25.94

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 843.25 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 13.06 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,866.78 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.36 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 4.88 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.07 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 347.14 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.38 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 191.13 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.96 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 204.72 บาทต่อไร่ ร้อยละ 3.17

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 36.95 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.15 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.23 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,110.06 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 49.09 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 145.02 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.41 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 165.48 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 7.32

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 233.79 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,023.20 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 7,037.11 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,565.30 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,303.88 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.26

ตารางที่ 3-5 โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ต่อไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ						เฉลี่ย	
	สูง (S1)		ปานกลาง (S2)		เล็กน้อย (S3)			
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนทั้งหมด	8,668.47	100.00	8,743.91	100.00	8,778.04	100.00	8,719.32	100.00
1.1 ต้นทุนที่เป็นเงินสด	3,539.51	40.83	4,189.58	47.91	4,520.58	51.50	3,986.09	45.72
1.2 ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	5,128.96	59.17	4,554.33	52.09	4,257.46	48.50	4,733.23	54.28
2. ต้นทุนผันแปร	6,540.06	75.45	6,386.55	73.04	6,407.20	72.99	6,457.90	74.06
2.1 ค่าวัสดุการเกษตร	808.92	12.37	851.39	13.33	894.89	13.97	843.25	13.06
2.2 ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักร	4,990.50	76.31	4,770.27	74.69	4,775.08	74.53	4,866.78	75.36
2.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	3.21	0.05	6.65	0.10	5.44	0.08	4.88	0.07
2.4 ค่าขนส่งผลผลิต	322.38	4.93	370.12	5.80	360.34	5.62	347.14	5.38
2.5 ค่าเสียโอกาสในเงินลงทุน (6.50%)	158.75	2.42	205.81	3.22	230.00	3.59	191.13	2.96
2.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	256.30	3.92	182.31	2.86	141.45	2.21	204.72	3.17
3. ต้นทุนคงที่	2,128.41	24.55	2,357.36	26.96	2,370.84	27.01	2,261.42	25.94
3.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	39.27	835.71	35.45	835.71	35.25	835.71	36.95
3.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.15	0.24	5.24	0.22	5.00	0.21	5.15	0.23
3.3 ค่าใช้ที่ดิน	1,027.17	48.26	1,092.02	46.33	1,287.74	54.32	1,110.06	49.09
3.4 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	129.61	6.09	185.80	7.88	116.03	4.89	145.02	6.41
3.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	130.77	6.14	238.59	10.12	126.36	5.33	165.48	7.32
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	32.33		41.43		43.71		37.30	
5. ผลตอบแทนการผลิต								
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม)	268.10		211.06		200.81		233.79	
5.2 ราคาผลผลิต (บาทต่อกิโลกรัม)	47.15		47.15		47.15		47.15	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท)	12,640.92		9,951.48		9,468.19		11,023.20	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท)	9,101.41		5,761.90		4,947.61		7,037.11	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท)	6,100.86		3,564.93		3,060.99		4,565.30	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท)	3,972.45		1,207.57		690.15		2,303.88	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด	1.46		1.14		1.08		1.26	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

(2) ยางก้อนถ้วย (ตารางที่ 3-6)

การวิเคราะห์มูลค่าผลผลิต ใช้ราคาขายกึ่งถ้วยเฉลี่ยที่เกษตรกรจำหน่ายได้
ที่สวน 23.80 บาทต่อกิโลกรัม

(2.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,357.88 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็น
เงินสดเฉลี่ย 2,823.42 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 33.78 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,534.46 บาทต่อไร่
หรือร้อยละ 66.22 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,293.54 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.30
ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,064.34 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 24.70

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 785.21 บาทต่อไร่
หรือร้อยละ 12.48 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,863.09 บาทต่อไร่
หรือร้อยละ 77.27 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 1.40 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.02 ค่าขนส่ง

ผลผลิตเฉลี่ย 169.26 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.69 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 104.84 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 1.67 และค่าดอกเบียเงินกู้เฉลี่ย 369.74 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.87

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 40.48 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.24 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 995.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 48.20 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 126.02 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.11 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 102.61 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 4.97

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 418.82 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 9,967.92 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 7,144.50 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,674.38 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,610.04 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.19

(2.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,128.57 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,094.61 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 50.37 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด เฉลี่ย 4,033.96 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 49.63 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,714.27 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 70.30 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,414.30 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 29.70

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 750.72 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 13.14 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,363.12 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.36 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 7.07 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.12 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 292.92 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.13 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 205.32 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.59 และค่าดอกเบียเงินกู้เฉลี่ย 95.12 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 1.66

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 34.62 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.20 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,115.21 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 46.19 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 177.37 บาทต่อไร่ ร้อยละ 7.35 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร 281.01 บาทต่อไร่ ร้อยละ 11.64

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 368.44 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,768.87 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด 4,674.26 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,054.60 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 640.30 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.08

(2.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 7,915.36 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,304.97 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 54.39 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด เฉลี่ย 3,610.39 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 45.61 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,658.72 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 71.49 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,256.64 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 28.51

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 681.33 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 12.04 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคน และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,203.70 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 74.29 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 6.49 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.11 ค่าขนส่ง

ผลผลิตเฉลี่ย 421.48 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 7.45 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 216.80 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.83 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 128.92 บาทต่อไร่ ร้อยละ 2.28

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 37.03 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.23 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,106.54 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 49.03 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 140.04 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.21 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 169.35 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 7.50

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 340.15 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,095.57 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 3,790.60 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,436.85 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 180.21 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.02

(2.4) เฉลี่ย

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,086.81 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,048.56 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 50.06 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,038.25 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 49.94 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,746.80 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 71.06 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,340.01 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 28.94

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 733.80 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 12.77 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,359.33 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.86 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 6.43 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.11 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 319.32 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.56 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 200.21 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.48 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 127.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.22

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 35.72 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.21 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,102.69 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 47.12 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 162.40 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.94 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 234.21 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 10.01

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 364.56 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,676.53 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 4,627.97 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,929.73 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 589.72 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.07

ตารางที่ 3-6 โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ต่อไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ						เฉลี่ย	
	สูง (S1)		ปานกลาง (S2)		เล็กน้อย (S3)			
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนทั้งหมด	8,357.88	100.00	8,128.57	100.00	7,915.36	100.00	8,086.81	100.00
1.1 ต้นทุนที่เป็นเงินสด	2,823.42	33.78	4,094.61	50.37	4,304.97	54.39	4,048.56	50.06
1.2 ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	5,534.46	66.22	4,033.96	49.63	3,610.39	45.61	4,038.25	49.94
2. ต้นทุนผันแปร	6,293.54	75.30	5,714.27	70.30	5,658.72	71.49	5,746.80	71.06
2.1 ค่าวัสดุการเกษตร	785.21	12.48	750.72	13.14	681.33	12.04	733.80	12.77
2.2 ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักร	4,863.09	77.27	4,363.12	76.36	4,203.70	74.29	4,359.33	75.86
2.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.40	0.02	7.07	0.12	6.49	0.11	6.43	0.11
2.4 ค่าขนส่งผลผลิต	169.26	2.69	292.92	5.13	421.48	7.45	319.32	5.56
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.50%)	104.84	1.67	205.32	3.59	216.80	3.83	200.21	3.48
2.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	369.74	5.87	95.12	1.66	128.92	2.28	127.71	2.22
3. ต้นทุนคงที่	2,064.34	24.70	2,414.30	29.70	2,256.64	28.51	2,340.01	28.94
3.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	40.48	835.71	34.62	835.71	37.03	835.71	35.72
3.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	0.24	5.00	0.20	5.00	0.23	5.00	0.21
3.3 ค่าใช้ที่ดิน	995.00	48.20	1,115.21	46.19	1,106.54	49.03	1,102.69	47.12
3.4 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	126.02	6.11	177.37	7.35	140.04	6.21	162.40	6.94
3.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	102.61	4.97	281.01	11.64	169.35	7.50	234.21	10.01
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	19.96		22.06		23.27		22.18	
5. ผลตอบแทนการผลิต								
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม)	418.82		368.44		340.15		364.56	
5.2 ราคาผลผลิต (บาทต่อกิโลกรัม)	23.80		23.80		23.80		23.80	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท)	9,967.92		8,768.87		8,095.57		8,676.53	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท)	7,144.50		4,674.26		3,790.60		4,627.97	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท)	3,674.38		3,054.60		2,436.85		2,929.73	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท)	1,610.04		640.30		180.21		589.72	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด	1.19		1.08		1.02		1.07	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

(3) ยางแผ่นดิบ (ตารางที่ 3-7)

การวิเคราะห์มูลค่าผลผลิต ใช้ราคายางแผ่นดิบเฉลี่ยที่เกษตรกรจำหน่ายได้ทั้งสิ้น 56.67 บาทต่อกิโลกรัม

(3.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 10,495.28 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,505.55 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 52.46 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,989.73 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 47.54 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 7,915.89 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.42 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,579.39 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 24.58

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 875.25 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 11.06 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 6,455.13 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 81.55 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 8.80 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.11 ค่าขนส่ง

ผลผลิตเฉลี่ย 273.50 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.46 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 303.21 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.82

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 32.40 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.19 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 995.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 38.58 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 301.34 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 11.68 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 442.34 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 17.15

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 236.10 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 13,379.79 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 7,874.24 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,463.90 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,884.51 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.27

(3.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 10,166.97 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,156.77 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 40.89 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 6,010.20 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 59.11 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 7,787.32 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.59 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,379.65 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 23.41

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 1,044.95 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 13.42 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 6,343.41 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 81.46 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 2.89 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.04 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 180.53 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.31 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 215.54 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.77

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 35.12 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.21 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,009.74 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 42.43 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 222.82 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 9.36 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 306.38 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 12.88

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 209.94 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,897.30 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 7,740.53 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,109.98 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,730.33 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.17

(3.3) เฉลี่ย

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 10,264.23 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,556.40 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 44.39 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,707.83 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 55.61 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 7,825.41 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.24 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,438.82 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 23.76

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 999.67 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 12.71 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 6,376.51 บาทต่อไร่

หรือร้อยละ 81.48 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 4.64 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.06 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 208.07 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.66 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 241.52 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.09

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 34.27 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.00 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.21 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,005.37 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 41.22 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 246.08 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 10.09 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 346.66 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 14.21

ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 217.69 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 12,336.49 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 7,780.09 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,511.08 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,072.26 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.20

ตารางที่ 3-7 โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ต่อไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ				เฉลี่ย	
	ปานกลาง (S2)		เล็กน้อย (S3)			
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนทั้งหมด	10,495.28	100.00	10,166.97	100.00	10,264.23	100.00
1.1 ต้นทุนที่เป็นเงินสด	5,505.55	52.46	4,156.77	40.89	4,556.40	44.39
1.2 ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	4,989.73	47.54	6,010.20	59.11	5,707.83	55.61
2. ต้นทุนผันแปร	7,915.89	75.42	7,787.32	76.59	7,825.41	76.24
2.1 ค่าวัสดุการเกษตร	875.25	11.06	1,044.95	13.42	994.67	12.71
2.2 ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักร	6,455.13	81.55	6,343.41	81.46	6,376.51	81.48
2.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	8.80	0.11	2.89	0.04	4.64	0.06
2.4 ค่าขนส่งผลผลิต	273.50	3.46	180.53	2.31	208.07	2.66
2.5 ค่าเสียโอกาสในเงินลงทุน (6.50%)	303.21	3.82	215.54	2.77	241.52	3.09
3. ต้นทุนคงที่	2,579.39	24.58	2,379.65	23.41	2,438.82	23.76
3.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	32.40	835.71	35.12	835.71	34.27
3.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	0.19	5.00	0.21	5.00	0.21
3.3 ค่าใช้ที่ดิน	995.00	38.58	1,009.74	42.43	1,005.37	41.22
3.4 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	301.34	11.68	222.82	9.36	246.08	10.09
3.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	442.34	17.15	306.38	12.88	346.66	14.21
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม	44.45		48.43		47.15	
5. ผลตอบแทนการผลิต						
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม)	236.10		209.94		217.69	
5.2 ราคาผลผลิต (บาทต่อกิโลกรัม)	56.67		56.67		56.67	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท)	13,379.79		11,897.30		12,336.49	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท)	7,874.24		7,740.53		7,780.09	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท)	5,463.90		4,109.98		4,511.08	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท)	2,884.51		1,730.33		2,072.26	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด	1.27		1.17		1.20	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

(4) เฉลี่ยรวม (ตารางที่ 3-8)

ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,669.20 บาทต่อไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,052.68 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 46.75 และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,616.52 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 53.25 ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,370.14 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 73.48 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,299.06 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 26.52

ต้นทุนผันแปร ประกอบด้วย ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ย 824.70 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 12.95 ของต้นทุนผันแปร ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 4,849.68 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.13 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 5.30 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.08 ค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 327.29 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 5.14 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเฉลี่ย 198.04 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 3.11 และค่าดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 165.13 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 2.59

ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตเฉลี่ย 835.71 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 36.35 ของต้นทุนคงที่ ค่าภาษีที่ดินเฉลี่ย 5.09 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 0.22 ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ย 1,099.01 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 47.80 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 158.60 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 6.90 และค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 200.65 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 8.73

ปริมาณผลผลิตน้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบเฉลี่ย 233.79 364.56 และ 217.69 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,023.20 8,676.53 และ 12,336.49 บาทต่อไร่ ตามลำดับ โดยยางพาราเฉลี่ยรวมมีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 10,678.74 บาทต่อไร่ ส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 6,626.06 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,308.60 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,009.54 บาทต่อไร่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.23

ตารางที่ 3-8 โครงสร้างต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ต่อไร่

รายการ	เฉลี่ยรวม	
	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนทั้งหมด	8,669.20	100.00
1.1 ต้นทุนที่เป็นเงินสด	4,052.68	46.75
1.2 ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด	4,616.52	53.25
2. ต้นทุนผันแปร	6,370.14	73.48
2.1 ค่าวัสดุการเกษตร	824.70	12.95
2.2 ค่าแรงงานคนและแรงงานเครื่องจักร	4,849.68	76.13
2.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	5.30	0.08
2.4 ค่าขนส่งผลผลิต	327.29	5.14
2.5 ค่าเสียโอกาสในเงินลงทุน (6.50%)	198.04	3.11
2.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	165.13	2.59
3. ต้นทุนคงที่	2,299.06	26.52
3.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	36.35
3.2 ภาษีที่ดิน	5.09	0.22
3.3 ค่าใช้ที่ดิน	1,099.01	47.80
3.4 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	158.60	6.90
3.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	200.65	8.73
4. ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต		
4.1 น้ายางสด		
ปริมาณผลผลิต (กก.)	233.79	
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	47.15	
มูลค่าผลผลิต (บาท)	11,023.20	
4.2 ยางก้อนถ้วย		
ปริมาณผลผลิต (กก.)	364.56	
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	23.80	
มูลค่าผลผลิต (บาท)	8,676.53	
4.3 ยางแผ่นดิบ		
ปริมาณผลผลิต (กก.)	217.69	
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	56.67	
มูลค่าผลผลิต (บาท)	12,336.49	
5. ผลตอบแทนการผลิต		
5.1 มูลค่าผลผลิต (บาท)	10,678.74	
5.2 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท)	6,626.06	
5.3 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท)	4,308.60	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท)	2,009.54	
5.5 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio)	1.23	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ปีการผลิต 2564/65 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบสถานภาพ ด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร (ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร การถือครองที่ดิน ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ทักษะคนคิด) และ 2) เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน (สภาพการผลิต การแจกจ่ายผลผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุน และผลตอบแทนการผลิต) สามารถสรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ ตามประเภทผลผลิตยางพารา 3 ชนิด ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ โดยใช้ราคาเฉลี่ย 47.15 23.80 และ 56.67 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ ดังนี้

4.1 สรุปผลการศึกษา

1) ภาวะเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 57 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 52.80 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 18.40 และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 14.40 ของเกษตรกรทั้งหมด ลักษณะการถือครองที่ดิน เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.30 มีเอกสารสิทธิ์ ได้แก่ ส.ป.ก.4-01 ร้อยละ 49.35 ของครัวเรือนเกษตรกรที่มีเอกสารสิทธิ์ รองลงมาคือ โฉนด ร้อยละ 26.77 และน.ส.3 ร้อยละ 12.42 ตามลำดับ

ภาวะหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีหนี้สิน ร้อยละ 41.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 35,856.00 บาทต่อครัวเรือน เป็นการกู้ยืมเงินในระบบทั้งหมด แหล่งเงินกู้ที่สำคัญ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 80.41 ธนาคารออมสิน ร้อยละ 14.95 และกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 3.79 วัตถุประสงค์การกู้ยืมส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ 97.99 โดยส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมเงินระยะกลาง 2-5 ปี ร้อยละ 45.83 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.20 บาทต่อปี

ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร พบว่า ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 82.40 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด มีปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรคพืชระบาด ร้อยละ 81.55 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ประสบปัญหาด้านการเกษตร รองลงมาคือ ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 56.31 และปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ร้อยละ 35.92 ตามลำดับ ปัญหาด้านการครองชีพ พบว่า ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 40.80 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด มีปัญหาด้านการครองชีพ โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สุขภาพไม่แข็งแรง ร้อยละ 58.82 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ประสบปัญหาด้านการครองชีพ รองลงมาคือ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน ร้อยละ 37.25 เท่ากัน ปัญหาด้านสังคม และความปลอดภัย พบว่า ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 17.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด มีปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาโจรกรรม ร้อยละ 63.64 ของครัวเรือนเกษตรกร

ที่ประสบปัญหาด้านสังคม และความปลอดภัย รองลงมาคือ ปัญหายาเสพติดร้อยละ 50.00 ปัญหาครอบครัว และปัญหาขัดแย้งในชุมชนร้อยละ 4.55 เท่ากัน

ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร พบว่า ครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 67.20 ของครักว์เรือนเกษตรกรทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประกันราคาผลผลิตร้อยละ 73.81 ของครักว์เรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตรทั้งหมด รองลงมาคือ พายุราคาผลผลิตร้อยละ 70.24 และจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูกร้อยละ 39.29 ตามลำดับ ความต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ พบว่า ครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 12.00 ของครักว์เรือนเกษตรกรทั้งหมด ต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคร้อยละ 80.00 ของครักว์เรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ รองลงมาคือ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคร้อยละ 73.33 และจัดสร้างหรือซ่อมแซมถนนร้อยละ 26.67 ตามลำดับ

แนวคิดในการเปลี่ยนแปลงการผลิต พบว่า ครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 64.00 ของครักว์เรือนเกษตรกรทั้งหมด ไม่คิดเปลี่ยนแปลงการผลิต และครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 31.20 มีความคิดเปลี่ยนแปลงการผลิตโดยการลดพื้นที่เพาะปลูก และปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล

แนวคิดในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 98.40 ของเกษตรกรทั้งหมด มีแนวคิดในการเพิ่มผลผลิตยางพารา โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.80 ของเกษตรกรที่มีแนวคิดในการเพิ่มผลผลิตให้เปลี่ยนพันธุ์ใหม่ร้อยละ 39.20 ให้เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี แต่ก็มีเกษตรกรบางส่วนร้อยละ 1.60 ไม่ทราบวิธีการเพิ่มผลผลิต

แนวคิดในการวางแผนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร พบว่า ครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 87.20 ของครักว์เรือนเกษตรกรทั้งหมด ไม่คิดเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร มีครักว์เรือนเกษตรกรเพียงร้อยละ 8.80 ที่วางแผนจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร ซึ่งอาชีพที่ต้องการเปลี่ยน คือ ค้าขายและรับจ้าง โดยให้เหตุผลว่าต้องการมีอาชีพเสริม และมีรายได้ประจำ และมีครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 4.00 ไม่มีความคิดเห็นและหรือไม่แน่ใจ

ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต พบว่าครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 47.20 ของครักว์เรือนเกษตรกรทั้งหมด ต้องการผลิตน้ำยางสด รองลงมาคือ ยางแผ่นดิบร้อยละ 34.40 และยางก้อนถ้วยร้อยละ 18.40

ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรจำหน่ายได้ พบว่า ครักว์เรือนเกษตรกรร้อยละ 59.46 พึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่าย ร้อยละ 40.54 ไม่พึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ โดยราคายางพาราที่ครักว์เรือนเกษตรกรต้องการจำหน่ายคือ ยางแผ่นดิบเฉลี่ย 69.33 บาทต่อกิโลกรัม น้ำยางสดเฉลี่ย 60.71 บาทต่อกิโลกรัม และยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 31.64 บาทต่อกิโลกรัม

2) สภาพการผลิตและการแจกจ่ายผลผลิต

2.1) ยางพาราปีปลูก

เกษตรกรทั้งหมดปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่ปลูกเฉลี่ย 9.00 ไร่ต่อครักว์เรือน ระยะปลูกยางพาราที่เกษตรกรปลูกทั้งหมดคือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นต่อไร่เฉลี่ย 76 ต้น โดยทำการปลูกในเดือนพฤษภาคม แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกยางพารา คือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

2.2) ยางพาราปีดูแลรักษา

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.33 ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่ปลูกเฉลี่ย 10.00 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่คือ 3x7 เมตร ร้อยละ 83.33 มีจำนวนต้นต่อไร่เฉลี่ย 78 ต้น อายุพืชเฉลี่ย 4 ปี แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

2.3) ยางพาราปีให้ผลผลิต

(1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.29 ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.37 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกรร้อยละ 91.43 ปลูกคือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 77 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 16 ปี โดยส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 82.86 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคมร้อยละ 97.14 ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นการกรีต 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 77.14 จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 146 วัน แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว การจำหน่ายผลผลิตทั้งหมดเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิต เกษตรกรร้อยละ 60.00 นำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อ โดยเกษตรกรร้อยละ 57.14 ขนส่งผลผลิตเอง อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.98 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 2.79 กิโลเมตร

(2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.96 ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.39 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกรร้อยละ 85.71 ปลูกคือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 17 ปี โดยส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 89.80 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคมทั้งหมด ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นการกรีต 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 69.39 จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 146 วัน แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว การจำหน่ายผลผลิตทั้งหมดเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิต เกษตรกรร้อยละ 81.63 นำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อ โดยเกษตรกรร้อยละ 83.67 ขนส่งผลผลิตเอง อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.76 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 4.06 กิโลเมตร

(3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 93.94 ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่ปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.91 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกร ร้อยละ 75.76 ปลูกคือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 74 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 18 ปี โดยส่วนใหญ่เปิดหน้ายางพาราในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 87.88 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคมร้อยละ 93.94 ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นการกรีต 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 87.88 จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 144 วัน แหล่งน้ำที่ใช้ในการดูแลยางพาราคือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว การจำหน่ายผลผลิตทั้งหมดเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิต เกษตรกรร้อยละ 75.76 นำไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อ โดยเกษตรกรร้อยละ 69.70 ขนส่งผลผลิตเอง อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.94 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 2.93 กิโลเมตร

(4) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรสวนใหญ่ร้อยละ 95.73 ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่ปลูก และเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 13.53 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราที่เกษตรกร ร้อยละ 84.62 ปลูกคือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ อายุพืชเฉลี่ย 17 ปี โดยสวนใหญ่เปิดหน้ายางพารา ในเดือนพฤษภาคมร้อยละ 87.18 และปิดหน้ายางพาราในเดือนมีนาคมร้อยละ 97.44 ลักษณะการกรีดยาง ส่วนใหญ่เป็นการกรีดยาง 2 วัน หยุด 1 วัน ร้อยละ 76.92 จำนวนวันกรีดยางในรอบปีเฉลี่ย 145 วัน แหล่งน้ำ ที่ใช้ในการดูแลยางพาราเป็นน้ำฝนเพียงอย่างเดียว การจำหน่ายผลผลิตทั้งหมดเป็นการจำหน่าย แบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่จำหน่ายผลผลิต เกษตรกรร้อยละ 73.50 นำไป จำหน่ายที่จุดรับซื้อ โดยเกษตรกรร้อยละ 71.79 ขนส่งผลผลิตเอง อัตราค่าขนส่งผลผลิตเฉลี่ย 0.87 บาทต่อกิโลกรัม และระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายเฉลี่ย 3.41 กิโลเมตร

3) การใช้ปัจจัย ต้นทุน และผลตอบแทนการผลิต

3.1) ยางพาราปีปลูก

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ต้นพันธุ์เฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 19.45 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.44 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.33 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 3.47 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 1.44 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 5,790.56 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,696.93 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 81.11 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,093.63 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 18.89

3.2) ยางพาราปีดูแลรักษา

เกษตรกรใช้ปัจจัยในการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 40.84 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยคอกเฉลี่ย 1.67 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.27 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.98 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 0.26 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 1.52 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการดูแลยางพาราทั้งหมดเฉลี่ย 2,832.56 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 1,799.89 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 63.54 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 1,032.67 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 36.46

3.3) ยางพาราปีให้ผลผลิต

(1) น้ายางสด

(1.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 48.25 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ ปุ๋ยคอกเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.11 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.73 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 14.72 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.66 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,668.47 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,540.06 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.45 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,128.41 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 24.55 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 32.33 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 268.10 กิโลกรัมต่อไร่

มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 12,640.92 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,972.45 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.46

(1.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.36 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.02 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.08 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.63 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 15.12 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.55 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,743.91 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,386.55 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 73.04 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,357.36 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 26.96 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 41.43 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 211.06 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 9,951.48 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,207.87 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.14

(1.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

การใช้ปัจจัยในการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.57 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดเฉลี่ย 2.35 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.19 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.10 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.03 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.19 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 13.70 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.54 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,778.04 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,407.20 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 72.99 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,370.84 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 27.01 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 43.71 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 200.81 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิต 9,468.19 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 690.15 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.08

(1.4) เฉลี่ย

การใช้ปัจจัยในการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.63 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.55 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.08 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.57 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 14.58 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.59 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,719.32 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,457.90 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 74.06 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,261.42 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 25.94 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 37.30 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 233.79 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,023.20 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,303.88 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.26

(2) ยางก้อนถ้วย**(2.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1)**

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 61.05 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.05 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.66 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 12.52 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.89 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,357.88 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,293.54 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.30 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,064.34 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 24.70 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 19.96 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 418.82 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 9,967.92 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,610.04 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.19

(2.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.34 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.09 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.01 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.40 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 11.19 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.71 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,128.57 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,714.27 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 70.30 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,414.30 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 29.70 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 22.06 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 368.44 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,768.87 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 640.30 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.08

(2.3) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 48.07 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.06 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.47 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 12.14 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.87 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 7,915.36 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,658.72 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 71.49 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,256.64 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 28.51 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 23.27 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 340.15 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,095.57 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 180.21 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.02

(2.4) เฉลี่ย

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.60 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.02 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.09 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.03 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.44 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 11.58 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.78 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,086.81 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,746.80 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 71.06 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,340.01 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 28.94 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม

22.18 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 364.56 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 8,676.53 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 589.72 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด(B/C Ratio) เท่ากับ 1.07

(3) ยางแผ่นดิบ

(3.1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2)

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.00 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.05 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.25 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 1.30 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 16.04 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.60 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 10,495.28 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 7,915.89 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 75.42 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,579.39 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 24.58 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 44.45 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 236.10 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 13,379.79 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,884.51 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.27

(3.2) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3)

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.63 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.05 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 0.65 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 22.26 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.69 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 10,166.97 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 7,787.32 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.59 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,379.65 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 23.41 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 48.43 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 209.94 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 11,897.30 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,730.33 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.17

(3.3) เฉลี่ย

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 51.86 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.01 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.11 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 0.84 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 20.41 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.67 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 10,264.23 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 7,825.41 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 76.24 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,438.82 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 23.76 ซึ่งมีต้นทุนต่อกิโลกรัม 47.15 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรได้รับปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 217.69 กิโลกรัมต่อไร่ มีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 12,336.49 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,072.26 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.20

(4) เฉลี่ยรวม

เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 50.73 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.35 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.06 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.07 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำกรดเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.48 ลิตรต่อไร่ แรงงานคนเฉลี่ย 14.23 วันทำงานต่อไร่ และแรงงาน

เครื่องจักรเฉลี่ย 0.64 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ โดยมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,669.20 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,370.14 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 73.48 ของต้นทุนทั้งหมด และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,299.06 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 26.52 โดยมีมูลค่าผลผลิตเฉลี่ย 10,678.74 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,009.54 บาทต่อไร่ มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (B/C Ratio) เท่ากับ 1.23

4.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนในการลงทุนปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน (ตารางที่ 4-1)

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนในการลงทุนปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินทั้ง 3 ระดับ คือ พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2) และพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพเล็กน้อย (S3) โดยจำแนกการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นดิบ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) น้ำยางสด

การปลูกยางพาราในพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) ปานกลาง (S2) และเล็กน้อย (S3) มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนทุกระดับความเหมาะสม โดยพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนมากที่สุด ซึ่งมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 1.46 1.14 และ 1.08 ตามลำดับ

2) ยางก้อนถ้วย

การปลูกยางพาราในพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) ปานกลาง (S2) และเล็กน้อย (S3) มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนทุกระดับความเหมาะสม โดยพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพสูง (S1) มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนมากที่สุด ซึ่งมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 1.19 1.08 และ 1.02 ตามลำดับ

3) ยางแผ่นดิบ

การปลูกยางพาราในพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2) และเล็กน้อย (S3) มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนทุกระดับความเหมาะสม โดยพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพปานกลาง (S2) มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนมากที่สุด ซึ่งมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 1.27 และ 1.17

ตารางที่ 4-1 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา จำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ปีการผลิต 2564/65

ระดับความเหมาะสม	ผลผลิต (กก./ไร่)	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)	ต้นทุน (บาท/ไร่)			ผลตอบแทนเหนือต้นทุน (บาท/ไร่)			ต้นทุนต่อโลกรัม (บาท)	B/C Ratio
				ทั้งหมด	ผันแปร	คงที่	เงินสด	ผันแปร	ทั้งหมด		
น้ำยางสด											
สูง (S1)	268.10	47.15	12,640.92	8,668.47	6,540.06	2,128.41	9,101.41	6,100.86	3,972.45	32.33	1.46
ปานกลาง (S2)	211.06	47.15	9,951.48	8,743.91	6,386.55	2,357.36	5,761.90	3,564.93	1,207.57	41.43	1.14
เล็กน้อย (S3)	200.81	47.15	9,468.19	8,778.04	6,407.20	2,370.84	4,947.61	3,060.99	690.15	43.71	1.08
เฉลี่ย	233.79	47.15	11,023.20	8,719.32	6,457.90	2,261.42	7,037.11	4,565.30	2,303.88	37.30	1.26
ยางก้อนถ้วย											
สูง (S1)	418.82	23.80	9,967.92	8,357.88	6,293.54	2,064.34	7,144.50	3,674.38	1,610.04	19.96	1.19
ปานกลาง (S2)	368.44	23.80	8,768.87	8,128.57	5,714.27	2,414.30	4,674.26	3,054.60	640.30	22.06	1.08
เล็กน้อย (S3)	340.15	23.80	8,095.57	7,915.36	5,658.72	2,256.64	3,790.60	2,436.85	180.21	23.27	1.02
เฉลี่ย	364.56	23.80	8,676.53	8,086.81	5,746.80	2,340.01	4,627.97	2,929.73	589.72	22.18	1.07
ยางแผ่นดิบ											
ปานกลาง (S2)	236.10	56.67	13,379.79	10,495.28	7,915.89	2,579.39	7,874.24	5,463.90	2,884.51	44.45	1.27
เล็กน้อย (S3)	209.94	56.67	11,897.30	10,166.97	7,787.32	2,379.65	7,740.53	4,109.98	1,730.33	48.43	1.17
เฉลี่ย	217.69	56.67	12,336.49	10,264.23	7,825.41	2,438.82	7,780.09	4,511.08	2,072.26	47.15	1.20
เฉลี่ยรวม	-	-	10,678.74	8,669.20	6,370.14	2,299.06	6,626.06	4,308.60	2,009.54	-	1.23

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

4.3 ข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจข้อมูล และวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 52.80 ทั้งนี้ การศึกษาอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเกษตร หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปสู่เกษตรกรอย่างเต็มรูปแบบ รัฐควรส่งเสริมความรู้เพิ่มเติม หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกร โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านการเกษตร และเพิ่มมาตรการจูงใจในการหาความรู้ของเกษตรกร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพของตนเอง และส่งต่อความรู้หรือประสบการณ์ไปยังลูกหลานต่อไปในอนาคต

2) เกษตรกรส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับโรคพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตราคาสูง รัฐควรเข้ามาช่วยเหลือ แก้ปัญหาอย่างจริงจังถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตยางพารา และต้นทุนการผลิต หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับยางพารา เช่น

2.1) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะช่วยให้สามารถจัดการดินและปุ๋ยสำหรับยางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างมั่นคงและยั่งยืน เกษตรกรจึงควรทำการวิเคราะห์ดินก่อนปลูกยางพาราหรือทำการวิเคราะห์ดินทุก ๆ 3 ถึง 5 ปี หลังปลูก เพื่อประเมินระดับความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2.2) การบริหารจัดการแรงงานทำสวนยางพารา เพื่อพัฒนาฝีมือของแรงงาน และช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการสวนยางพารา และการกรีดยางพาราที่ถูกวิธี

2.3) ปัญหาโรคระบาด ได้แก่ โรคใบร่วง โรคใบจุด ทำให้ผลผลิตที่ได้รับมีปริมาณต่ำกว่าปกติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีการรับมือกับโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2.4) การแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดยางพาราผ่านสื่อที่เหมาะสมด้วยการสื่อสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เป็นต้น

3) ปัญหาหลักทางด้านการผลิตของเกษตรกรที่ปลูกยางพาราทุกครัวเรือน คือ เรื่องราคาของปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงมากในปัจจุบัน ถ้าเปรียบเทียบกับเมื่อประมาณ 3-4 ปีที่ผ่านมา ราคากระสอบละ 500-600 บาท ปัจจุบันมีราคาสูงถึง 1,100-1,200 บาท เพิ่มขึ้นเท่าตัวหรือมากกว่า ทำให้ต้นทุนในการผลิตของเกษตรกรสูง ส่งผลกระทบต่อรายได้ที่ลดลง และพบว่ามีเกษตรกรบางส่วนใส่ปุ๋ยตามจำนวนเงินที่พอจะซื้อหาได้ ไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของพืช ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะในสวนยางพาราใหม่ที่ขังไม้ได้เปิดกรีด ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรบางรายหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ ชนิดน้ำแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ถ้าผลผลิตของเกษตรกรกลุ่มนี้ได้ผลผลิตดีเทียบเท่ากับเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยเคมี ในบริเวณที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพระดับเดียวกัน ควรทำแปลงสาธิตในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการปลูกยางพารา เพื่อเป็นแนวทางหรือทางเลือกแก่เกษตรกรที่ปลูกยางพาราและพืชอื่น ๆ ในการลด หรือเลิกใช้ปุ๋ยเคมี

4) จากแนวความคิดของเกษตรกรที่ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงการปลูกยางพาราในปัจจุบัน ดังนั้น รัฐควรเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาด้านการผลิตยางพารา

ให้มีคุณภาพ ทั้งด้านปริมาณผลผลิตต่อไร่ และคุณภาพของยางพารา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับยางพาราในตลาดโลก

5) จากสถานการณ์โลก ทั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เริ่มลดลง ตลอดจนการเกิดปัญหาสงครามรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเสถียรภาพผลผลิตและราคายางพารา รัฐบาลควรมีมาตรการรองรับในแต่ละสถานการณ์ที่ชัดเจน ในการเข้าไปดูแลและแก้ปัญหา ยางพาราอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นทาง (เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา) ถึงปลายทาง (การส่งออกยางพารา) เช่น

5.1) นโยบายเกี่ยวกับราคา คือ การประกันราคายางพารา แต่ต้องกำหนดระยะเวลาประกันที่ชัดเจน จากนั้นปล่อยให้เป็นไปตามกลไกตลาด

5.2) นโยบายที่ไม่ใช่ราคา คือ การช่วยเหลือปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย พันธุ์ยางพารา เป็นต้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต

6) ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพาราในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อร่วมกันจำหน่ายและร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งทำให้สามารถสร้างอำนาจการต่อรองกับผู้ซื้อผลผลิต และผู้ขายปัจจัยการผลิต เพื่อลดผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของราคายางพารา

เอกสารอ้างอิง

- กองวางแผนการใช้ที่ดิน. 2540. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- การยางแห่งประเทศไทย. 2560. **ยางก้อนถ้วย**. แหล่งที่มา: http://www.raot.co.th/ewt_news.php?nid=5410&filename=index#:~:text=%, 11 กรกฎาคม 2565.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2564. **อัตราดอกเบี้ยเงินกู้**. แหล่งที่มา: https://www.baac.or.th/th/content-rate.php?content_group_sub=2, 26 ตุลาคม 2564.
- ไพจิตร ชัยสิทธิ์. 2558. **แนวทางการบริหารจัดการเขตการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ในส่วนของเกษตรกร**. กรมพัฒนาที่ดิน.
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2557. **คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร**. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน. 2548. **มหัศจรรย์พันธุ์ดิน**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2564. **การปฏิบัติที่ดีสำหรับศูนย์รวบรวมน้ำยางสด**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สถาบันพลาสติก. 2554. **อุตสาหกรรมต้นน้ำ ยางแผ่นดิบ**. แหล่งที่มา: http://rubber.oie.go.th/box/ELib_Document/2438/%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%9A.pdf, 11 กรกฎาคม 2565.
- สมศักดิ์ เพียบพร้อม. 2531. **การจัดการฟาร์มประยุกต์**. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ และทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายละเอียดสถานที่สำรวจพืชเศรษฐกิจยางพารา

ตารางภาคผนวกที่ ก1 รายละเอียดสถานที่สำรวจพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65

ระดับความเหมาะสม	หมู่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
S1	3	เสด็จ	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
	3	ทับเก่า	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
	10	เขาสามยอด	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
	5	ห้วยมุด	บางมะเตี๋ย	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	6	หนองเรียง	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
S2	2	เกาะกลาง	น้ำรอบ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	5	ห้วยมุด	บางมะเตี๋ย	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	6	ศรีไพรวัลย์	บางนอน	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	3	เสด็จ	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
	5	ทุ่งพลับ	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
	14	พุดทอง	ตะกุกใต้	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
S3	2	เกาะกลาง	น้ำรอบ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	5	ทุ่งพลับ	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
	6	หนองเรียง	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
	8	คลองจา	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
	5	ห้วยมุด	บางมะเตี๋ย	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

ภาคผนวก ข
แรงงานคนและแรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา

ตารางภาคผนวกที่ ข1 การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูกและปีดูแลรักษา
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

กิจกรรม	ปีปลูก			ปีดูแลรักษา		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ปลูก	3.33	-	3.33	-	-	-
วัดระยะ+ขุดหลุม+ใส่ปุ๋ยรองพื้น+ปลูก	3.33	-	3.33	-	-	-
ดูแลรักษา	0.14	-	0.14	0.26	-	0.26
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอก)	-	-	-	0.01	-	0.01
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.14	-	0.14	0.12	-	0.12
ตัดแต่งกิ่ง	-	-	-	0.13	-	0.13
รวม	3.47	-	3.47	0.26	-	0.26

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข2 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูกและปีดูแลรักษา
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กิจกรรม	ปีปลูก			ปีดูแลรักษา		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
เตรียมดิน	-	0.89	0.89	-	-	-
ไถตะ (เปิดหน้าดิน)	-	0.89	0.89	-	-	-
ดูแลรักษา	0.22	0.33	0.55	0.50	1.02	1.52
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	0.22	-	0.22	0.50	0.60	1.10
ฉีดพ่นสารป้องกันและปราบวัชพืช	-	0.33	0.33	-	0.42	0.42
รวม	0.22	1.22	1.44	0.50	1.02	1.52

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข3 การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

กิจกรรม	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ย		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.09	0.01	0.10	0.10	0.05	0.15	0.08	0.23	0.31	0.09	0.07	0.16
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยชีวภาพ)	-	-	-	-	-	-	-	0.01	0.01	-	0.003	0.003
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.09	0.01	0.10	0.10	0.05	0.15	0.08	0.16	0.24	0.09	0.06	0.15
ฉีดพ่นสารป้องกันและ ปราบวัชพืช	-	-	-	-	-	-	-	0.06	0.06	-	0.01	0.01
เก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว	10.53	4.09	14.62	8.94	6.03	14.97	6.88	6.51	13.39	9.13	5.29	14.42
กรีดยาง	6.42	2.90	9.32	5.63	3.85	9.48	4.38	4.09	8.47	5.67	3.49	9.16
เก็บน้ำยาง	4.08	1.17	5.25	3.28	2.10	5.38	2.47	2.37	4.84	3.43	1.76	5.19
ทาทาน้ำยาง	0.03	0.02	0.05	0.03	0.08	0.11	0.03	0.05	0.08	0.03	0.04	0.07
รวม	10.62	4.10	14.72	9.04	6.08	15.12	6.96	6.74	13.70	9.22	5.36	14.58

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข4 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กิจกรรม	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ย		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.43	0.23	0.66	0.43	0.12	0.55	0.19	0.35	0.54	0.37	0.22	0.59
ใส่ปุ๋ยเคมี	-	-	-	0.01	-	0.01	-	-	-	0.004	-	0.004
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	0.39	0.19	0.58	0.40	0.12	0.52	0.16	0.32	0.48	0.34	0.20	0.54
ฉีดพ่นสารป้องกันและ ปราบวัชพืช	0.04	0.03	0.07	0.02	-	0.02	0.03	0.03	0.06	0.03	0.02	0.05
ทำแนวกันไฟ	-	0.01	0.01	-	-	-	-	-	-	-	0.002	0.002
รวม	0.43	0.23	0.66	0.43	0.12	0.55	0.19	0.35	0.54	0.37	0.22	0.59

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข5 การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

กิจกรรม	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ย		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.08	0.03	0.11	0.05	0.04	0.09	0.06	0.05	0.11	0.06	0.04	0.10
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.08	0.03	0.11	0.05	0.04	0.09	0.06	0.05	0.11	0.06	0.04	0.10
เก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว	11.36	1.05	12.41	6.24	4.86	11.10	6.53	5.50	12.03	6.76	4.72	11.48
กรีดยาง	10.32	0.92	11.24	5.74	4.49	10.23	6.00	5.06	11.06	6.20	4.35	10.55
เก็บก้อนยาง	0.97	0.13	1.10	0.49	0.35	0.84	0.48	0.44	0.92	0.53	0.36	0.89
ทาหน้ายาง	0.07	-	0.07	0.01	0.02	0.03	0.05	-	0.05	0.03	0.01	0.04
รวม	11.44	1.08	12.52	6.29	4.90	11.19	6.59	5.55	12.14	6.82	4.76	11.58

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข6 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กิจกรรม	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ย		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.68	0.21	0.89	0.33	0.38	0.71	0.52	0.35	0.87	0.42	0.36	0.78
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	0.68	0.21	0.89	0.33	0.38	0.71	0.49	0.35	0.84	0.41	0.36	0.77
ฉีดพ่นสารป้องกันและ ปราบวัชพืช	-	-	-	-	-	-	0.03	-	0.03	0.01	-	0.01
รวม	0.68	0.21	0.89	0.33	0.38	0.71	0.52	0.35	0.87	0.42	0.36	0.78

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข7 การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

กิจกรรม	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ						เฉลี่ย		
	ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.08	0.04	0.12	-	0.12	0.12	0.02	0.09	0.11
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.08	0.04	0.12	-	0.12	0.12	0.02	0.09	0.11
เก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว	8.01	7.91	15.92	15.13	7.01	22.14	13.03	7.27	20.30
กรีดยาง	3.50	3.38	6.88	6.55	2.03	8.58	5.65	2.43	8.08
เก็บน้ำยาง	1.75	2.25	4.00	3.08	1.84	4.92	2.69	1.96	4.65
ทาหน้ายาง	0.01	0.03	0.04	-	0.03	0.03	-	0.03	0.03
ทำแผ่น	2.75	2.25	5.00	5.50	3.11	8.61	4.69	2.85	7.54
รวม	8.09	7.95	16.04	15.13	7.13	22.26	13.05	7.36	20.41

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข8 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กิจกรรม	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ						เฉลี่ย		
	ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)			ตนเอง	จ้าง	รวม
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม			
ดูแลรักษา	-	0.60	0.60	-	0.69	0.69	-	0.67	0.67
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	-	0.60	0.60	-	0.69	0.69	-	0.67	0.67
รวม	-	0.60	0.60	-	0.69	0.69	-	0.67	0.67

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข9 การใช้แรงงานคนในการผลิตพืชยางพารา (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

กิจกรรม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.07	0.07	0.14
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยคอก)	-	0.002	0.002
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.07	0.06	0.13
ฉีดพ่นสารป้องกันและปราบวัชพืช	-	0.01	0.01
เก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว	8.79	5.30	14.09
กรีดยาง	5.82	3.65	9.47
เก็บก้อนยาง/เก็บน้ำยาง	2.54	1.38	3.92
ทาด้านยาง	0.03	0.03	0.06
ทำแผ่น	0.40	0.24	0.64
รวม	8.86	5.37	14.23

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข10 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตพืชยางพารา (เฉลี่ยรวม) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

รายการ	ตนเอง	จ้าง	รวม
ปลูก	0.003	-	0.003
ชุดหลุม	0.003	-	0.003
ดูแลรักษา	0.35	0.29	0.64
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.003	-	0.003
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	0.33	0.28	0.61
ฉีดพ่นสารป้องกันและปราบวัชพืช	0.02	0.01	0.03
ทำแนวกันไฟ	-	0.001	0.001
รวม	0.35	0.29	0.64

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ภาคผนวก ค

ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา

ตารางภาคผนวกที่ ค1 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีปลูกและปีดูแลรักษา
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	ปีปลูก			ปีดูแลรักษา		
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	3,263.78	1,433.15	4,696.93	1,308.75	491.14	1,799.89
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	2,483.78	-	2,483.78	801.56	-	801.56
1) พันธุ์	2,100.00	-	2,100.00	-	-	-
2) ปุ๋ย	272.22	-	272.22	689.33	-	689.33
ปุ๋ยเคมี	272.22	-	272.22	686.00	-	686.00
ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพ	-	-	-	3.33	-	3.33
3) สารป้องกันและปราบวัชพืช	51.56	-	51.56	40.00	-	40.00
4) น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	10.00	-	10.00	29.73	-	29.73
5) ค่าอุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่น ๆ	50.00	-	50.00	42.50	-	42.50
1.2 ค่าแรงงาน	680.00	1,227.50	1,907.50	367.00	415.06	782.06
1) แรงงานคน	-	1,037.50	1,037.50	-	86.46	86.46
2) แรงงานเครื่องจักร	680.00	190.00	870.00	367.00	328.60	695.60
1.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	-	-	-	1.86	-	1.86
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.50%)	-	205.65	205.65	-	76.08	76.08
1.5 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	100.00	-	100.00	138.33	-	138.33
2. ต้นทุนคงที่	5.00	1,088.63	1,093.63	5.00	1,027.67	1,032.67
2.1 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	5.00	-	5.00
2.2 ค่าใช้ที่ดิน	-	995.00	995.00	-	1,011.67	1,011.67
2.3 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	66.44	66.44	-	11.96	11.96
2.4 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	-	27.19	27.19	-	4.04	4.04
3. ต้นทุนทั้งหมด	3,268.78	2,521.78	5,790.56	1,313.75	1,518.81	2,832.56

หมายเหตุ: ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คิดในระยะเวลา 12 เดือน

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ค2 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (น้ำยางสด) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ย		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	2,698.65	3,841.41	6,540.06	3,348.63	3,037.92	6,386.55	3,679.87	2,727.33	6,407.20	3,145.23	3,312.67	6,457.90
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	808.92	-	808.92	851.39	-	851.39	894.89	-	894.89	843.25	-	843.25
1) ปุ๋ย	731.11	-	731.11	781.26	-	781.26	817.78	-	817.78	768.15	-	768.15
ปุ๋ยเคมี	731.11	-	731.11	781.26	-	781.26	800.04	-	800.04	763.97	-	763.97
ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพ	-	-	-	-	-	-	17.74	-	17.74	4.18	-	4.18
2) สารป้องกันและปราบวัชพืช	10.15	-	10.15	2.81	-	2.81	27.01	-	27.01	11.69	-	11.69
3) ปูนแดง	10.89	-	10.89	10.26	-	10.26	11.16	-	11.16	10.75	-	10.75
4) น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	21.75	-	21.75	18.73	-	18.73	5.52	-	5.52	16.92	-	16.92
5) ค่าอุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่น ๆ	35.02	-	35.02	38.33	-	38.33	33.42	-	33.42	35.74	-	35.74
1.2 ค่าแรงงาน	1,307.84	3,682.66	4,990.50	1,938.16	2,832.11	4,770.27	2,277.75	2,497.33	4,775.08	1,745.24	3,121.54	4,866.78
1) แรงงานคน	1,152.61	3,429.57	4,582.18	1,848.80	2,555.01	4,403.81	2,016.21	2,401.44	4,417.65	1,586.78	2,897.54	4,484.32
2) แรงงานเครื่องจักร	155.23	253.09	408.32	89.36	277.10	366.46	261.54	95.89	357.43	158.46	224.00	382.46
1.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	3.21	-	3.21	6.65	-	6.65	5.44	-	5.44	4.88	-	4.88
1.4 ค่าขนส่งผลผลิต	322.38	-	322.38	370.12	-	370.12	360.34	-	360.34	347.14	-	347.14
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.50%)	-	158.75	158.75	-	205.81	205.81	-	230.00	230.00	-	191.13	191.13
1.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	256.30	-	256.30	182.31	-	182.31	141.45	-	141.45	204.72	-	204.72
2. ต้นทุนคงที่	840.86	1,287.55	2,128.41	840.95	1,516.41	2,357.36	840.71	1,530.13	2,370.84	840.86	1,420.56	2,261.42
2.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.15	-	5.15	5.24	-	5.24	5.00	-	5.00	5.15	-	5.15
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	1,027.17	1,027.17	-	1,092.02	1,092.02	-	1,287.74	1,287.74	-	1,110.06	1,110.06
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	129.61	129.61	-	185.80	185.80	-	116.03	116.03	-	145.02	145.02
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	-	130.77	130.77	-	238.59	238.59	-	126.36	126.36	-	165.48	165.48
3. ต้นทุนทั้งหมด	3,539.51	5,128.96	8,668.47	4,189.58	4,554.33	8,743.91	4,520.58	4,257.46	8,778.04	3,986.09	4,733.23	8,719.32
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			32.33			41.43			43.71			37.30

ตารางภาคผนวกที่ ค2 (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ย		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)			เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม			
ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			268.10			211.06			200.81			233.79
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			47.15			47.15			47.15			47.15
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			12,640.92			9,951.48			9,468.19			11,023.20
ผลตอบแทนเนื้อดินทุนเงินสด (บาท/ไร่)			9,101.41			5,761.90			4,947.61			7,037.11
ผลตอบแทนเนื้อดินทุนผันแปร (บาท/ไร่)			6,100.86			3,564.93			3,060.99			4,565.30
ผลตอบแทนเนื้อดินทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			3,972.45			1,207.57			690.15			2,303.88
อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.46			1.14			1.08			1.26

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

หมายเหตุ: ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คิดในระยะเวลา 12 เดือน

ตารางภาคผนวกที่ ค3 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางก้อนถ้วย) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ยรวม		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	1,982.71	4,310.83	6,293.54	3,253.90	2,460.37	5,714.27	3,464.26	2,194.46	5,658.72	3,207.85	2,538.95	5,746.80
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	785.21	-	785.21	750.72	-	750.72	681.33	-	681.33	733.80	-	733.80
1) ปุ๋ย	722.32	-	722.32	692.29	-	692.29	609.07	-	609.07	671.04	-	671.04
ปุ๋ยเคมี	722.32	-	722.32	692.29	-	692.29	609.07	-	609.07	671.04	-	671.04
2) สารป้องกันและปราบวัชพืช	-	-	-	-	-	-	13.85	-	13.85	3.96	-	3.96
3) ปูนแดง	10.79	-	10.79	10.54	-	10.54	11.11	-	11.11	10.72	-	10.72
4) น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	19.47	-	19.47	12.00	-	12.00	14.15	-	14.15	13.24	-	13.24
5) ค่าอุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่น ๆ	32.63	-	32.63	35.89	-	35.89	33.15	-	33.15	34.84	-	34.84
1.2 ค่าแรงงาน	657.10	4,205.99	4,863.09	2,108.07	2,255.05	4,363.12	2,226.04	1,977.66	4,203.70	2,020.59	2,338.74	4,359.33
1) แรงงานคน	583.42	3,809.67	4,393.09	1,837.51	2,056.25	3,893.76	1,971.42	1,717.97	3,689.39	1,771.03	2,106.04	3,877.07
2) แรงงานเครื่องจักร	73.68	396.32	470.00	270.56	198.80	469.36	254.62	259.69	514.31	249.56	232.70	482.26
1.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	1.40	-	1.40	7.07	-	7.07	6.49	-	6.49	6.43	-	6.43
1.4 ค่าขนส่งผลผลิต	169.26	-	169.26	292.92	-	292.92	421.48	-	421.48	319.32	-	319.32
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.50%)	-	104.84	104.84	-	205.32	205.32	-	216.80	216.80	-	200.21	200.21
1.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	369.74	-	369.74	95.12	-	95.12	128.92	-	128.92	127.71	-	127.71
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,223.63	2,064.34	840.71	1,573.59	2,414.30	840.71	1,415.93	2,256.64	840.71	1,499.30	2,340.01
2.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	5.00	-	5.00	5.00	-	5.00	5.00	-	5.00
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	995.00	995.00	-	1,115.21	1,115.21	-	1,106.54	1,106.54	-	1,102.69	1,102.69
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	126.02	126.02	-	177.37	177.37	-	140.04	140.04	-	162.40	162.40
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	-	102.61	102.61	-	281.01	281.01	-	169.35	169.35	-	234.21	234.21
3. ต้นทุนทั้งหมด	2,823.42	5,534.46	8,357.88	4,094.61	4,033.96	8,128.57	4,304.97	3,610.39	7,915.36	4,048.56	4,038.25	8,086.81
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			19.96			22.06			23.27			22.18

ตารางภาคผนวกที่ ค3 (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ									เฉลี่ยรวม		
	สูง (S1)			ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)			เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม
	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	เป็น เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม			
ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			418.82			368.44			340.15			364.56
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			23.80			23.80			23.80			23.80
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			9,967.92			8,768.87			8,095.57			8,676.53
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			7,144.50			4,674.26			3,790.60			4,627.97
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			3,674.38			3,054.60			2,436.85			2,929.73
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			1,610.04			640.30			180.21			589.72
อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.19			1.08			1.02			1.07

หมายเหตุ: ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คิดในระยะเวลา 12 เดือน

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ค4 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (ยางแผ่นดิบ) ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ						เฉลี่ย		
	ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)					
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	4,664.84	3,251.05	7,915.89	3,316.06	4,471.26	7,787.32	3,715.69	4,109.72	7,825.41
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	875.25	-	875.25	1,044.95	-	1,044.95	994.67	-	994.67
1) ปุ๋ย	795.00	-	795.00	942.22	-	942.22	898.60	-	898.60
ปุ๋ยเคมี	795.00	-	795.00	942.22	-	942.22	898.60	-	898.60
2) ปูนแดง	16.25	-	16.25	1.05	-	1.05	5.55	-	5.55
3) น้ำกรด	44.00	-	44.00	31.79	-	31.79	35.41	-	35.41
4) น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5) ค่าอุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่น ๆ	20.00	-	20.00	69.89	-	69.89	55.11	-	55.11
1.2 ค่าแรงงาน	3,507.29	2,947.84	6,455.13	2,087.69	4,255.72	6,343.41	2,508.31	3,868.20	6,376.51
1) แรงงานคน	3,139.79	2,947.84	6,087.63	1,740.32	4,255.72	5,996.04	2,154.98	3,868.20	6,023.18
2) แรงงานเครื่องจักร	367.50	-	367.50	347.37	-	347.37	353.33	-	353.33
1.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	8.80	-	8.80	2.89	-	2.89	4.64	-	4.64
1.4 ค่าขนส่งผลผลิต	273.50	-	273.50	180.53	-	180.53	208.07	-	208.07
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.50%)	-	303.21	303.21	-	215.54	215.54	-	241.52	241.52
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,738.68	2,579.39	840.71	1,538.94	2,379.65	840.71	1,598.11	2,438.82
2.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71	835.71	-	835.71
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	5.00	-	5.00	5.00	-	5.00
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	995.00	995.00	-	1,009.74	1,009.74	-	1,005.37	1,005.37
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	301.34	301.34	-	222.82	222.82	-	246.08	246.08
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	-	442.34	442.34	-	306.38	306.38	-	346.66	346.66
3. ต้นทุนทั้งหมด	5,505.55	4,989.73	10,495.28	4,156.77	6,010.20	10,166.97	4,556.40	5,707.83	10,264.23
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			44.45			48.43			47.15

ตารางภาคผนวกที่ ค4 (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	พื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมทางกายภาพ						เฉลี่ย		
	ปานกลาง (S2)			เล็กน้อย (S3)			เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม			
ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต									
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			236.10			209.94			217.69
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			56.67			56.67			56.67
มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			13,379.79			11,897.30			12,336.49
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			7,874.24			7,740.53			7,780.09
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			5,463.90			4,109.98			4,511.08
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			2,884.51			1,730.33			2,072.26
อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.27			1.17			1.20

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

หมายเหตุ: ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คิดในระยะเวลา 12 เดือน

ตารางภาคผนวกที่ ๕ ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราปีให้ผลผลิต (เฉลี่ยรวม)
ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	3,211.88	3,158.26	6,370.14
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	830.00	-	830.00
1) ปุ๋ย	751.36	-	751.36
ปุ๋ยเคมี	748.74	-	748.74
ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพ	2.62	-	2.62
2) สารป้องกันและปราบวัชพืช	8.47	-	8.47
3) ปูนแดง	10.30	-	10.30
4) น้ำกรด	3.02	-	3.02
5) น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	14.42	-	14.42
6) ค่าอุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่น ๆ	37.13	-	37.13
1.2 ค่าแรงงาน	1,889.46	2,960.22	4,849.68
1) แรงงานคน	1,688.20	2,752.82	4,441.02
2) แรงงานเครื่องจักร	201.26	207.40	408.66
1.3 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	5.30	-	5.30
1.4 ค่าขนส่งผลผลิต	327.29	-	327.29
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.50%)	-	198.04	198.04
1.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	165.13	-	165.13
2. ต้นทุนคงที่	840.80	1,458.26	2,299.06
2.1 ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.09	-	5.09
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	1,099.01	1,099.01
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	158.60	158.60
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร (6.50%)	-	200.65	200.65
3. ต้นทุนทั้งหมด	4,052.68	4,616.52	8,669.20
ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต			
น้ำยางสด	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)		233.79
	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)		47.15
	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)		11,023.20
ยางก้อนถ้วย	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)		364.56
	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)		23.80
	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)		8,676.53
ยางแผ่นดิบ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)		217.69
	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)		56.67
	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)		12,336.49
เฉลี่ยรวม			
	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)		10,678.74
	ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)		6,626.06
	ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)		4,308.60
	ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)		2,009.54
	อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด		1.23

หมายเหตุ: ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน คิดในระยะเวลา 12 เดือน

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ภาคผนวก ง
การประชุมวางแผนดำเนินการ การเก็บข้อมูลภาคสนาม



รูปภาพที่ 1 ประชุมวางแผนการดำเนินงาน



รูปภาพที่ 2 ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย



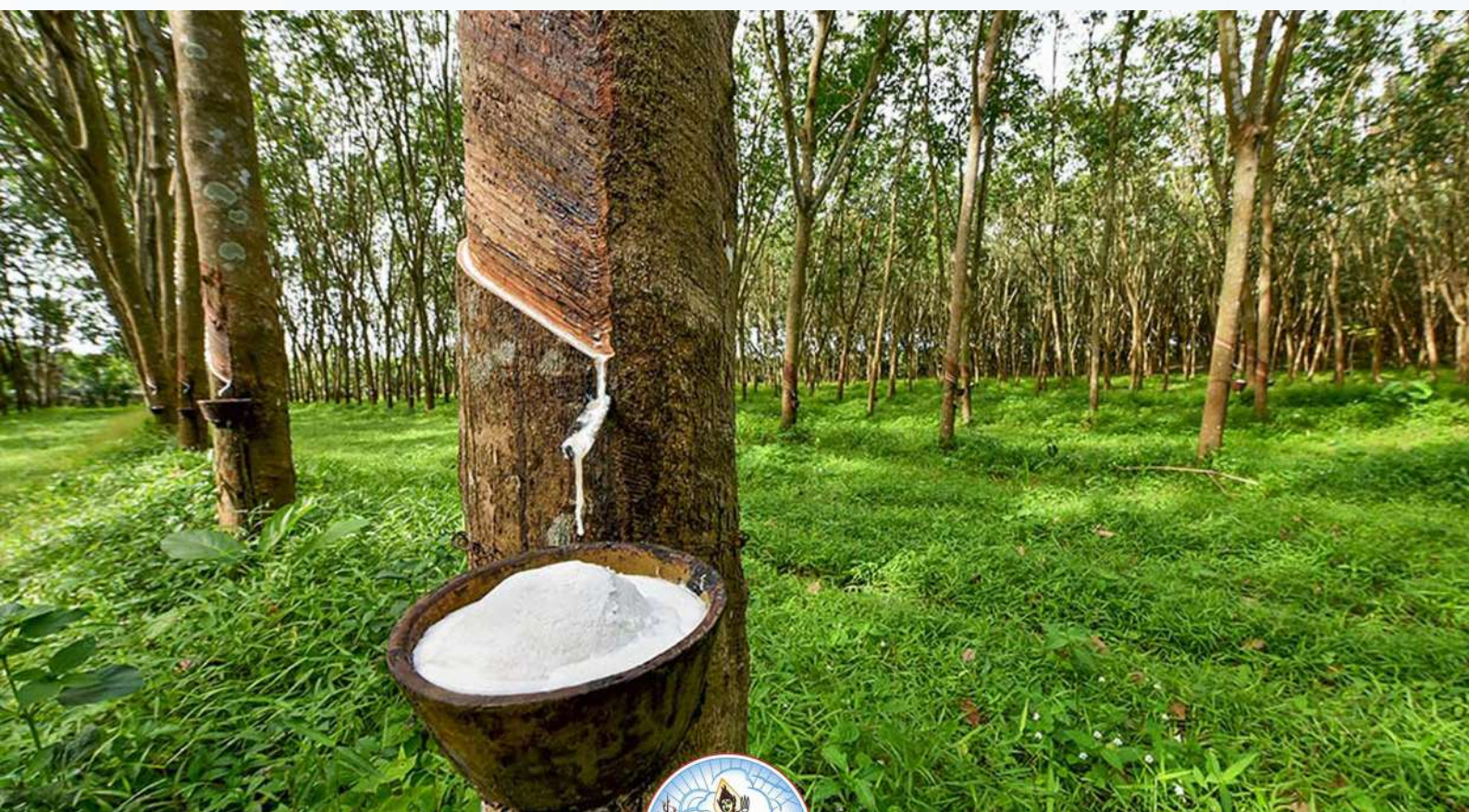
รูปภาพที่ 3 ประชุมหารือการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี



รูปภาพที่ 4 กิจกรรมการจำหน่ายผลผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี



รูปภาพที่ 5 การสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี



กรมพัฒนาที่ดิน

Land Development Department

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.lds.go.th Callcenter 1760